

معاونت آموزش و تحقیقات قوه قضائیه

ویژه نامه قوانین و مقررات

سال دوم، شماره هفدهم، آبان ماه ۱۳۸۹

معاونت آموزش و تحقیقات قوه قضائیه

پاییز ۱۳۸۹

فهرست مطالب

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
مقدمه	۹
بخش اول: قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی	۱۱
۱. قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶	۱۳
۲. نظریه رئیس مجلس شورای اسلامی موضوع صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران»	۱۳
۳. اصلاحیه ها	۱۵
بخش دوم: آرای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری	۱۹
رای شماره ۲۰۹-۲۱۰: تغییر نرخ آب بهای مصرفی و دفع فاضلاب مشترکینی که بعد از مهلت مقرر در صورت حساب یا قبل از پایان دوره نسبت به پرداخت آن اقدام نمایند، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات وزارت نیرو می باشد	۲۱
بخش سوم: استفتائات قضایی و نظریات مشورتی	۲۵
الف: استفتائات قضایی	۲۷
۱. استفتاء ۷۰۴۰: ایجاد حق فسخ به لحاظ فقدان صفات موجود در نمونه مبیع	۲۷
۲. استفتاء ۷۰۵۹: اختصاص حال شدن دین با موت، به دین مستقر	۲۸
۳. استفتاء ۷۰۸۷: حکم تعزیر در صورت بازگرداندن مال مسروقه	۲۹
۴. استفتاء ۷۰۸۸: امکان اثبات زنا نسبت به یک طرف	۳۰
۵. استفتاء ۷۰۸۹: موضوعیت داشتن مجازات های منصوص	۳۱
ب: نظریات مشورتی	۳۳
۱. در صورتی که قبل از ابلاغ اجرائیه یا بعد از ابلاغ، ولی قبل از انقضای ده روز مذکور طرفین سازش کنند یا ترتیبی برای اجراء حکم بدهند حق اجراء تعلق نخواهد گرفت	۳۳
۲. رسیدگی به اعتراض به قرار بازداشت موقت با دادگاه عمومی می باشد	۳۳

۳. اجرای حکم ضرر و زیان توسط واحد اجرای احکام دادسرا انجام می‌گیرد ۳۴
۴. کلیه شرکت‌های بیمه‌گر تجاری موظفند در همه موارد بدون لحاظ جنسیت و مذهب زیان‌دیدگان براساس حداکثر تعهدات به‌عمل‌آمده بصورت یکسان و برابر نسبت به پرداخت خسارت اقدام نمایند ۳۴
۵. دادگاه کیفری استان می‌تواند انجام تحقیقات جرایمی را که دادسرا نسبت به آنها صلاحیت ذاتی دارد، از دادسرا بخواهد ۳۵
۶. چنانچه ریاست قوه قضائیه خلاف شرع بودن رأی را (صرف‌نظر از طریق اطلاع) تشخیص دهد، این تشخیص قانوناً بعنوان یکی از جهات اعاده دادرسی محسوب می‌شود ۳۶
۷. هرگاه دادخواست منتهی به قرار ردّ دفتری شود، در دعاوی مالی به استناد ملاک بند «ب» ماده ۶ و در دعاوی غیرمالی برابر بند «ج» تبصره ذیل بند ۲ ماده ۸ آیین‌نامه تعرفه حق‌الوکاله، حق‌المشاوره و هزینه سفر وکلای دادگستری تعیین می‌شود ۳۷
۸. دستور تخلیه خانه‌های سازمانی توسط دادستان امری است اداری _ قانون نحوه استفاده از خانه‌های سازمانی مصوب ۱۳۴۶/۳/۱۶ منتهی است ۳۸
۹. صدور حکم آزادی مشروط تکلیف دادستان یا دادگاه نیست و هر یک مخیر به اعمال و اعطای این حقند ۳۹
۱۰. عضو جانشین (علی‌البدل) در کمیسیون تجدیدنظر موضوع ماده ۵۲ قانون امورگمرکی پیش‌بینی نشده است ۳۹
۱۱. در صورتی که خروج زن از منزل برای انجام حرفه‌ای غیر مغایر موازین و ارزش‌ها باشد، زوج نمی‌تواند مانع اشتغال باشد ۴۰
۱۲. توقیف مال غیرمنقول که با سند عادی مورد معامله قرار گرفته در قبال محکومیت منتقل‌الیه جایز نیست ۴۱
۱۳. رسیدگی به دعاوی نفقه، مهریه و استرداد جهیزیه در صلاحیت اختصاصی دادگاه خانواده است ۴۲

۱۴.	صدور ابلاغ دادرسی دادگاه انقلاب برای رئیس یا دادرس دادگاه بخش به
۴۳	معنای تشکیل دادگاه انقلاب در حوزه قضائی بخش نیست.....
۱۵.	با توجه به این که اقرار مدیر شخص حقوقی نافذ است، قسم هم می‌تواند
۴۴	متوجه شخص حقوقی باشد.....
۴۷	بخش چهارم: مصوبات هیأت وزیران.....
۴۹	آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال.....
۶۵	بخش پنجم: فهرست موارد حذف شده.....
۷۱	نظر خواهی.....
۷۳	فرم درخواست اشتراک.....

بِسْمِ اللَّهِ الْهَادِي

«... وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ؛ ... و خدا هر کس را بخواهد، به راه مستقیم هدایت می‌کند.»

«سورة بقره (۲) آیه ۲۱۳»

شنا و شکر خداوند منان را که بنی آدم را اشرف مخلوقات قرار داد و به افتضای ربوبیت و من باب رحمت و از مجرای حکمت او را به راه مستقیم که از اعوجاج و انحراف به چپ و راست مبرا است، رهنمون شد.

ای رب رحیم و حکیم! تو را به حق امام هادی علیه السلام - که امروز سالروز میلاد اوست - توفیقمان ده تا از ستم به خود و دیگران پاک باشیم؛ تا لایق هدایت تو گردیم! که فرمودی: «إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ» (سورة مائده (۵) آیه ۵۱)

آمین یا رب و یا کریم.

... و اما چند نکته در باب نشست های قضایی:

یکم: مقالات قضایی در مقام رسیدگی به دعاوی، شکایات و گزارش ها، با مسائل و موضوعاتی روبرو می شوند که پاسخ آن مسائل و حکم آن موضوعات در قوانین و مقررات موضوعه مشخص یا تعیین شده است.

دوم: آن مقالات از روزگاران دور برای یافتن جواب آن مسأله ها و حکم آن موضوع ها به حکم طبع، رفقاری داشتند که عبارت بود از گفتگو بایکدیگر، تعامل دانه ها و تضارب آراء که به کشف مجهولات بسیاری منجر شد.

سوم: از زمان ایجاد معاونت آموزش و تحقیقات در ساختار جدید قوه قضائیه، آن گفتگو و تعامل و تضارب، به جامه ای نو آراسته شد که نام «نشست قضایی» را بر خود نهاد و تحت مقررات ویژه ای اجرا شد و می شود و تاکنون نتایج آن در قالب خرازان سوال و پاسخ و نظر در چندین مجلد چاپ شده است.

چهارم: نشست های قضایی، فی ثوبه ابجدید، کستروکی قابل قبول و جالب توجهی یافته است؛ به گونه ای که در سال گذشته حدوداً ۸۵۰ حوزه قضایی در سراسر کشور نشست قضایی تشکیل شد که در آن حدود ۲۵۰۰ جلسه برگزار و بیش از ۲۰۰۰ سوال مطرح شده و مورد بررسی قرار گرفته است.

پنجم: به‌مانطور که در شماره مرداد ماه سال جاری «ویژه‌نامه قوانین و مقررات» (شماره چهاردهم) مرقوم شد، این ویژه‌نامه و طیفه اطلاع رسانی نسبت به نشست های قضایی را نیز عمده دار است که قصد داریم از شماره آینده منتخبی از جدیدترین آن را تقدیم محضر تان کنیم؛ ان شاء الله.

سید فاضل نوری

سر دبیر ویژه‌نامه قوانین و مقررات

۱۳۸۹/۹/۱

۱. منظور، ساختار نوین و مدون نشست های قضایی است و تلمیحی است به کتابی با همین عنوان در موضوع اصول فقه از علامه محمد جواد مغنیه که روزگاری بر کرسی قضاوت در بیروت نشسته است.

بخش اول:

قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی

۱. قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶

ماده واحده - تبصره زیر به ماده (۱۰۶) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ اضافه می‌شود:

تبصره - کارمندان دستگاههای اجرائی مشمول این قانون که از نظر بیمه و بازنشستگی تابع مقررات صندوق تأمین اجتماعی هستند و قبل از تصویب این قانون از مزایای غیرمستمر آنان کسور بازنشستگی برداشت شده است می‌توانند کسور مربوطه اعم از سهم کارمند و کارفرما را یکجا از صندوق تأمین اجتماعی دریافت نمایند و یا حسب تقاضا مطابق مقررات مربوط، به نسبت سالهای پرداخت کسور، قابل احتساب در حقوق بازنشستگی آنان خواهد بود. دستورالعمل اجرائی این تبصره از سوی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی با هماهنگی وزارت رفاه و تأمین اجتماعی تهیه و ابلاغ خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ششم مهرماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۷/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲)

۲. نظریه رئیس مجلس شورای اسلامی موضوع صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون

نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری

اسلامی ایران»

۱۳۸۹/۸/۲۵

شماره ۵۵۵۶۳۹هـ/ب

جناب آقای دکتر احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

بازگشت به رونوشت تصویب‌نامه هیأت محترم وزیران به شماره ۴۴۵۸۵/۵۴۰۱۷ مورخ

۱۳۸۹/۳/۹، موضوع «تعیین ضرایب حقوق سال ۱۳۸۹»، ذیلاً متعاقب بررسی‌ها و اعلام نظر مقدماتی «هیأت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین» و مستنداً به صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به «قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اصلاحات بعدی» و ماده (۱۰) آئین‌نامه اجرائی آن، مراتب متضمن اعلام نظر قطعی جهت اقدام لازم در مهلت مقرر قانونی و اعلام نتیجه به این جانب ابلاغ می‌گردد. بدیهی است پس از انقضای یک هفته مهلت مقرر در قانون، آن بخش از مصوبه که مورد ایراد قرار گرفته است ملغی‌الاثراً خواهد بود.

«۱- با قطع نظر از مستثنیات مندرج در بند (۹) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ به موجب پاراگراف میانی همین بند، «مجموع مبالغ قابل پرداخت تحت‌عنوان اضافه‌کار به هر یک از کارمندان نباید از حداکثر (۵۰٪) حقوق ثابت و فوق‌العاده‌های وی تجاوز نماید.» علیهذا بند (۱۱) تصویب‌نامه مبنی بر «تجویز پرداخت فوق‌العاده اضافه‌کار ساعتی... حداکثر به میزان عملکرد سال ۱۳۸۷ دستگاه مشروط به عدم تجاوز از سقف اعتبار منظور شده در موافقت‌نامه همان سال» چون اطلاق عبارت، متضمن تجاوز از حداکثر سقف تعیین‌شده برای هر کارمند خواهد بود مغایر با قانون است. ۲- با عنایت به جزء «ب» از بند (۱۱) قانون بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور، مبنی بر لازم‌الاجراء بودن فصل دهم قانون مدیریت خدمات کشوری از جمله ماده (۶۸) قانون مذکور، از تاریخ ۱۳۸۸/۱/۱، بنابراین با وجود قانون مصوب لازم‌الاجراء، بند (۱۱) تصویب‌نامه از حیث استناد به رویه‌ای که قبل از تاریخ لازم‌الاجراء شدن قانون مدیریت خدمات کشوری، جاری و متعارف بوده است، مغایر با قانون است.»

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۴۲ مورخ ۱۳۸۹/۸/۲۵)

۳. اصلاحیه‌ها

الف) نظر به اینکه برابر نامه‌های به شماره ۱۳۸۹/۸/۳-۴۹۸۵۵، ۱۳۸۹/۸/۳-۴۹۸۵۷ و ۱۳۸۹/۸/۳-۴۹۸۶۵ معاونت اداره کل اسناد و تنقیح قوانین مجلس شورای اسلامی در انتشار قوانین اشتباهاتی صورت پذیرفته ضمن عذرخواهی موارد اصلاحی به شرح ذیل اعلام می‌گردد:

۱- در چاپ «قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات»^۱ مندرج در روزنامه رسمی کشور به شماره ۱۳۸۸/۱۱/۱۴-۱۸۹۱۵:

- در سطر اول تبصره «۱» ردیف «د» بند چهارم ماده «۱۷» بعد از کلمه «یا» و قبل از کلمه «خطرات» به جای کلمه «بروز» کلمه «دیروز» چاپ شده است.

۲- در چاپ «قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو و پروتکل اصلاحی آن»^۲ مندرج در روزنامه رسمی کشور به شماره ۱۳۸۸/۱۰/۲۶:

- در عنوان «قانون موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری بین کشورهای عضو اکو و پروتکل اصلاحی آن» بعد از عبارت «بسم الله الرحمن الرحيم» و قبل از کلمه «موافقتنامه» کلمه «قانون» اضافه چاپ شده است.

- در سطر سوم بند ۱ ماده ۹، بعد از حرف «و» و قبل از کلمه «(سرمایه‌گذاران)»، به جای کلمه «سرمایه‌گذار» کلمه «سرمایه‌گذاری» چاپ شده است.

۳- در چاپ «قانون موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالی در مورد مالیاتهای بر درآمد و سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان»^۳ مندرج در روزنامه رسمی کشور به شماره ۱۳۸۸/۹/۲۵-۱۸۸۷۵:

۱. به صفحه ۴۰ شماره بهمن ماه سال ۱۳۸۸ ویژه نامه قوانین و مقررات مراجعه شود.

۲. به صفحه ۱۶ شماره دی ماه سال ۱۳۸۸ ویژه نامه قوانین و مقررات مراجعه شود.

۳. به صفحه ۱۵ شماره آذر ماه سال ۱۳۸۸ ویژه نامه قوانین و مقررات مراجعه شود.

- در سطر اول پاراگراف ۴ بند ۲ پروتکل، بعد از کلمه «مقدمه» و قبل از کلمه «بیست»، کلمه «و» از قلم افتاده است.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵)

ب) توضیح ضروری روزنامه رسمی کشور:

اصلاحات جدید برابر نامه شماره ۱۳۸۹/۷/۱۷-ن/۶/۰۳/۱۱۳۱/۶۲ ستاد کل نیروهای مسلح بمنظور درج و انتشار نیروی انسانی- اداره قوانین و امور حقوقی- ستاد کل نیروهای مسلح بمنظور درج و انتشار ارسال گردیده‌اند و به رغم آنکه در متن اصلاحیه عبارتی نظیر «اشتباه تحریر»، «از قلم افتاده» قید گردیده تمامی موارد اصلاحی به شرح ذیل جدیداً ارسال گردید و قصور یا تقصیری متوجه این مرجع نمی‌باشد. ضمناً توجه خوانندگان عزیز را به نکته ضروری مندرج در روزنامه رسمی شماره ۱۸۹۴۸-۱۳۸۸/۱۲/۲۷- صفحه (۸)^۱ جلب می‌نماید.

ماده ۱۳- در صورت اعتراض هر یک از طرفین دعوا به نظریه کارشناسی، قاضی می‌تواند موضوع را به هیأت کارشناسی نظامی و انتظامی ارجاع و نظریه آنان را کسب نماید.

تبصره- نحوه ارجاع به هیأت کارشناسی نظامی انتظامی جز در مواردی که در این دستورالعمل تصریح شده است، بر اساس قوانین و مقررات مربوط به کارشناسان رسمی دادگستری خواهد بود.

فصل سوم- دستمزد کارشناسان:

ماده ۱۴- دادگاه به تناسب کمیت و کیفیت کار و تخصص و تجربه کارشناسان و با توجه به تعرفه‌های مربوط به هزینه‌های کارشناسی اقدام به تعیین دستمزد می‌کند.

ماده ۱۵- پرداخت دستمزد کارشناسی به عهده متقاضی است و در مواردی که قرار

۱. متن کامل «دستورالعمل تبصره ماده ۱۳۳ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح» در صفحه ۴۴ شماره اسفندماه ۱۳۸۸ (شماره ۹) این ویژه نامه درج شده است.

کارشناسی به نظر دادگاه باشد و دادگاه نیز نتواند بدون انجام کارشناسی انشاء رأی نماید به عهده یگان گزارش‌دهنده است.

تبصره- یگان گزارش‌دهنده درخصوص پرداخت دستمزد کارشناسی، بر اساس مفاد مندرج در دستورالعمل «نحوه تأمین هزینه‌های کارشناسی پرونده‌های مربوط به نیروهای مسلح در محاکم قضایی» ایلاعی به شماره ۲۰۱۵/۳ ط مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۳ عمل خواهد نمود.

ماده ۱۶- پس از تعیین دستمزد کارشناسی توسط دادگاه و اعلام کتبی آن، دستمزد از طرف متقاضی و یا یگان گزارش‌دهنده ظرف مدت یک هفته در شماره حسابی که سازمان قضایی تعیین می‌کند تودیع می‌گردد تا بعد از انجام کارشناسی و تسلیم نتیجه به دادگاه به کارشناس پرداخت شود.

تبصره- به تشخیص دادگاه مهلت پرداخت دستمزد تا یک هفته دیگر قابل تمدید خواهد بود.

فصل چهارم- شرایط کارشناس امور نظامی و انتظامی:

ماده ۱۷- کارشناسان مشمول این دستورالعمل علاوه بر وثاقت باید دارای شرایط زیر باشند:

الف- شاغل یا بازنشسته نیروهای مسلح.

ب- توانایی جسمی و سلامت روحی و روانی برای رشته مورد نظر به تأیید پزشکان نیروهای مسلح.

ج- نداشتن سابقه محکومیت کیفری در جرایم عمدی.

د- نداشتن تنبیه انضباطی از هیأت‌های رسیدگی به تخلفات انضباطی در نیروهای مسلح مذکور در بند «ب» ماده ۲۲ این دستورالعمل.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۲۸ مورخ ۱۳۸۹/۸/۹)

ج) نظر به اینکه برابر نامه شماره ۵۱۹۴۱-۱۳۸۹/۸/۹ معاونت اداره کل اسناد و تنقیح قوانین مجلس شورای اسلامی در انتشار «قانون موافقتنامه همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری اسلامی افغانستان در عرصه مبارزه با مواد مخدر، جرایم سازمان‌یافته و تروریزم»^۱ مندرج در روزنامه رسمی کشور به شماره ۱۸۹۰۸-۱۳۸۸/۱۱/۶ اشتباهاتی صورت پذیرفته ضمن عذرخواهی موارد اصلاحی به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- در سطر دوم بند ۲ ماده ۲، بعد از کلمه «فعالیت‌های» و قبل از کلمه «تروریستی»، به جای کلمه «گروه‌های» کلمه «گروهی» چاپ شده است.

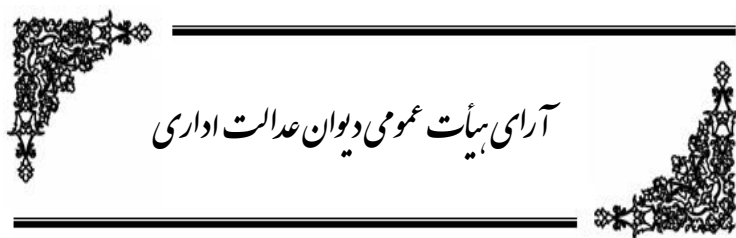
- در سطر دوم پاراگراف ۱ ماده ۳، بعد از کلمه «کنوانسیون‌های» و قبل از کلمه «مربوطه» به جای کلمه «بین‌المللی» کلمه «بین‌الملل» چاپ شده است.

- در سطر سوم بند ج ماده ۷، بعد از کلمه «موضوع» و قبل از کلمه «گروه‌های»، کلمه «کار» باید حذف شود.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲)

۱. به صفحه ۱۵ شماره بهمن ماه سال ۱۳۸۸ ویژه‌نامه قوانین و مقررات مراجعه شود.

بخش دوم:

رای شماره ۲۰۹-۲۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تغییر نرخ آب بهای مصرفی و دفع فاضلاب مشترکینی که بعد از مهلت مقرر در صورت حساب یا قبل از پایان دوره نسبت به پرداخت آن اقدام نمایند، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات وزارت نیرو می باشد.

تاریخ: ۱۳۸۹/۶/۸

شماره دادنامه: ۲۰۹-۲۱۰

کلاس پرونده: ۳۳۰/۸۳ و ۸۵۳/۸۵

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شکات: آقایان ۱- سعید روا ۲- سید محمود سروری.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال ردیف ۱-۳۲-۴ و ۲-۲۳-۴، آیین نامه عملیاتی و ضوابط

عمومی تعرفه های آب و فاضلاب.

گردشکار: شکات به موجب دادخواست های جداگانه تقدیمی اشعار داشته اند، بندهای

۱-۳۲-۴ و ۲-۲۳-۴ آیین نامه عملیاتی و شرایط عمومی تعرفه های آب و فاضلاب مصوب

۱۳۷۵/۶/۱۰ وزیر نیرو مبنی بر:

«بند ۱-۳۲-۴: نرخ بهای آب مصرفی و کارمزد دفع فاضلاب مشترکینی که بعد از مهلت

مقرر در صورت حساب نسبت به پرداخت آن اقدام نمایند و یا مشترکینی که خواهان

پرداخت بهای آب مصرفی و کارمزد دفع فاضلاب قبل از انتهای دوره مصرف باشند به

ترتیب در ضرایبی معادل ۱/۰۴ برای تأخیر و ۰/۹۶ برای تعجیل به ازاء هر دوره ضرب

خواهد شد.» و

«بند ۲-۲۳-۴: داشتن انشعاب آب و فاضلاب لازم و ملزوم یکدیگرند و کلیه مالکان

املاک واقع در محدوده طرح جمع آوری و دفع فاضلاب مکلفند ظرف مدتی که دستگاهها

و شرکت های آب و فاضلاب اخطار یا اعلان می نمایند تقاضای نصب انشعاب فاضلاب

ملک خود را به مرجع مربوطه تسلیم و هزینه آن را پرداخت نمایند. در غیر این صورت

شرکت‌های آب و فاضلاب مجاز به قطع آب این‌گونه املاک خواهند بود. برقراری مجدد آب موکول به درخواست نصب انشعاب فاضلاب و پرداخت هزینه آن می‌باشد.»

مغایر تعدادی از اصول قانون اساسی و خلاف شرع بوده و خواهان ابطال مصوبات معترض‌عنه به شرح بندهای فوق گردیده‌اند. معاون حقوقی، امور مجلس و پشتیبانی وزارت نیرو به موجب لایحه شماره ۴۹۴۹/۴۱۰ مورخ ۱۳۸۳/۹/۱ که به شماره ۱۲۴۸ مورخ ۱۳۸۳/۹/۲، ثبت دفتر هیأت عمومی گردیده، اشعار داشته: ۱- در بند ۱-۳۲-۴ آیین‌نامه به هیچ وجه افزایش ۹۶ درصدی آب بها پیش‌بینی نشده است. زیرا اولاً، آب بها بر اساس ماده ۱۳۳ قانون برنامه سوم و قوانین بودجه سنواتی تعیین می‌گردد و به هیچ وجه در مصوبه یادشده آب بها تعیین نشده است. ثانیاً، برخلاف ادعای شاکی بند ۱-۳۲-۴ مربوط به حق انشعاب نیست و ارتباطی به آن ندارد. ثالثاً، در بند ۱-۳۲-۴ بحث ۹۶ درصد افزایش آب بها یا حق انشعاب نیست که شاکی آن را وارونه جلوه داده و در بندهای اولاً و رابعاً دادخواست دو برابر افزایش و... ذکر نموده است بلکه در این بند مقرر گردیده مشترکینی که خواهان پرداخت بهای آب مصرفی و کارمزد دفع فاضلاب قبل از انتهای دوره مصرف باشند، به عبارت دیگر چنانچه مشترکینی خواهان پرداخت آب بها و کارمزد دفع فاضلاب قبل از مصرف باشند و به صورت پیش‌پرداخت اقدام نمایند میزان بدهی در ضریب ۹۶ درصد ضرب‌شده و معادل ۴ درصد تخفیف دریافت می‌نمایند و این ماده هیچ ارتباطی به بانک‌ها از جمله بانک ملت ندارد و قابل اظهارنظر نیست البته قانون بودجه سال جاری فروش انشعاب اقساطی را مورد حکم قرار داده که بر همان اساس عمل می‌شود.

۲- در بند ۲-۲۳-۴ با توجه به هزینه‌های سرسام‌آور ایجاد تأسیسات و شبکه‌های جمع‌آوری فاضلاب و لزوم ساماندهی فاضلاب مشترکین آب، مقرر گردیده کلیه مشترکین نسبت به اخذ انشعاب فاضلاب اقدام نمایند تا نسبت به بهره‌برداری بهینه از شبکه

فاضلاب اقدام و از آلودگی محیط زیست و به خصوص آبهای زیرزمینی جلوگیری شود و به علت اهمیت موضوع در قوانین مختلف در این خصوص مقرراتی به تصویب رسیده و از جمله بندهای (ذ) و (د) تبصره ۱۶ قانون بودجه سالهای ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ به شرکت‌های آب و فاضلاب اجازه داده شده نسبت به وصل انشعاب کلیه مشترکین اقدام نماید و هزینه آن را به صورت اقساط و درج در قبوض آنان اخذ نماید. بنابراین مقنن به شرکت‌های آب و فاضلاب اجازه داده رأساً نسبت به وصل انشعاب فاضلاب واحدها اقدام نماید و این الزام قانونی است. با عنایت به مراتب فوق نظر به اینکه مستند ابرازی توسط شاکی به هیچ وجه مبتنی بر صحت نیست و متنی مجعول است، لذا تقاضا دارد ابتدا شاکی احضار و از وی توضیح خواسته شود، چرا متن مستند دادخواست را به صورت گزینشی و به میل خود نوشته و به نحوی ارائه کرده است که القاء شبهه کند و در ثانی چون متن مستند دادخواست اصالت ندارد تا روشن شدن این موضوع رسیدگی امر در هیأت عمومی وجاهت ندارد و تقاضای روشن شدن این موارد را بدو دارد. شورای محترم نگهبان نیز به موجب نظریه‌های شماره ۸۸/۳۰/۳۷۴۳۹ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۱ و ۸۵/۳۰/۱۸۸۰۲ مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۷، نظریه فقهای معظم شورا را در خصوص بندهای ۴-۲۳-۲ و ۴-۳۲-۱ آیین‌نامه مبنی بر عدم مغایرت با موازین شرعی را اعلام داشته است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ فوق با حضور رؤسا و مستشاران و دادرسان علی‌البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می‌نماید.

رأی هیأت عمومی

اولاً، قائم‌مقام دبیر محترم شورای نگهبان به موجب نامه‌های شماره ۸۵/۳۰/۱۸۸۰۲ مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۷ و شماره ۸۸/۳۰/۳۷۴۳۹ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۱ اعلام داشته، فقهای معظم شورای نگهبان بندهای ۴-۲۳-۲ و ۴-۳۲-۱ آیین‌نامه عملیاتی و ضوابط عمومی تعرفه‌های

آب و فاضلاب مصوب وزیر نیرو را خلاف موازین شرع نشناخته‌اند، لذا بندهای مذکور از این جهت قابل ابطال نمی‌باشند. ثانیاً، با توجه به اینکه بند ۲-۲۳-۴ آیین‌نامه مورد اعتراض دقیقاً منطبق با ماده ۱۵ قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب می‌باشد و با قوانین موضوعه مورد استناد شاکی مغایرتی ندارد و قابل ابطال تشخیص نگردید. ثالثاً، مطابق ماده ۹ قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب مصوبه ۱۳۶۹ «هزینه‌های اشتراک انشعاب، نرخ آب مشروب و هزینه‌های جمع‌آوری و دفع فاضلاب شهرها با در نظر گرفتن هزینه‌های بهره‌برداری و استهلاک توسط مجمع عمومی شرکت تهیه و پس از تصویب شورای اقتصاد از مصرف‌کنندگان وصول خواهد شد.» لذا بند ۱-۳۲-۴ آیین‌نامه عملیاتی و شرایط عمومی تعرفه‌های آب و فاضلاب مصوب ۱۳۷۵/۶/۱۰ وزیر نیرو مبنی بر: «نرخ بهای آب مصرفی و کارمزد دفع فاضلاب مشترکینی که بعد از مهلت مقرر در صورت حساب نسبت به پرداخت آن اقدام نمایند و یا مشترکینی که خواهان پرداخت بهای آب مصرفی و کارمزد دفع فاضلاب قبل از انتهای دوره مصرف باشند به ترتیب در ضرایبی معادل ۱/۰۴ برای تأخیر و ۰/۹۶ برای تعجیل به ازاء هر دوره ضرب خواهد شد.» مغایر ترتیبات مقرر در قانون صدرالذکر بوده و متضمن قاعده آمره خارج از حدود اختیارات آن وزارتخانه می‌باشد، بنا به مراتب مذکور بند ۱-۳۲-۴ آیین‌نامه معترض‌عنه مستنداً به بند یک ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌گردد.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۲۸ مورخ ۱۳۸۹/۸/۹)

بنخس سوم:

استفتائات قضایی و نظریات مشورتی

توجه:

از مخاطبین محترم درخواست می شود در صورتی که استفتاء قضایی یا نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه در اختیار دارند، آن را به دفتر ویژه نامه قوانین و مقررات ارسال نمایند تا در صورتی که جدید بوده و برای مخاطبین ویژه نامه قابل بهره برداری تشخیص داده شود، در ویژه نامه درج شود.

الف: استفتانات قضایی

۱. استفتاء ۷۰۴۰: ایجاد حق فسخ به لحاظ فقدان صفات موجود در نمونه مبیع

پرسش:

در صورتی که بیع از روی نمونه به عمل آمده باشد، آیا لازم است بایع مبیعی را که به مشتری تحویل می‌دهد دارای تمام صفات نمونه‌ای باشد که به رؤیت مشتری رسیده هر چند در مالیت و رغبت مشتری دخالت نداشته باشد یا دارا بودن صفاتی که در مالیت و رغبت دخیل است کفایت می‌کند؟

پاسخ:

آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی

فقدان اوصافی که در مالیت و رغبت مشتری مؤثر است موجب حق فسخ است.

(۱۷ ذی القعدة ۱۴۲۹ هـ.ق.)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

در صورتی که آن صفات هیچ دخالتی در مرغوبیت جنس نداشته باشد نبودن ضرری ندارد.

(۱۳۸۷/۰۶/۲۱)

آیت الله العظمی سید عبدالکریم موسوی اردبیلی

ظاهراً فقدان چنین وصفی نیز که نمونه داشته موجب خیار فسخ می‌شود.

(۱۳۸۷/۱۰/۱۰)

۲. استفتاء ۷۰۵۹: اختصاص حال شدن دین با موت، به دین مستقر

پرسش:

با توجه به این که به مجرد عقد اجاره هر یک از دو طرف مالک منافع و مالک اجاره بها می شوند و با توجه به این که به مجرد موت تمام دیون حال می شود، بفرمایید: مستأجری که خانه ای را به مدت یک سال اجاره نموده و پس از دو ماه فوت می کند، آیا اجاره بهای ماههایی که هنوز انتفاع نبرده است حال می گردد یا خیر؟

پاسخ:

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

با موت مستأجر اجاره بهای مدتی که هنوز استفاده نکرده است حال نمی شود. موت طرف، دیون مستقر را حال می سازد نه دیون غیر مستقر را مانند وجه اجاره و لذا اگر مورد اجاره به وسیله زلزله ویران گردد طرف حق گرفتن بهای اجاره را ندارد.
(۲۵ شعبان المعظم ۱۴۲۹ هـ.ق)

آیت الله العظمی سید علی سیستانی

حال نمی گردد.

(۱۳۸۷/۱۰/۱۰)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

حال نمی شود مگر این که قراردادی کرده باشند که یک جا پرداخت شود.

(۱۳۸۷/۰۶/۰۶)

۳. استفتاء ۷۰۸۷: حکم تعزیر در صورت بازگرداندن مال مسروقه

پرسش:

بر اساس نظر مشهور فقها هرگاه سارق قبل از شکایت مسروق منه، مال مسروقه را تحت ید مالک قرار دهد و به وی برگرداند حد سرقه ساقط می‌شود، بفرمایید: آیا در سرقه‌های تعزیری، اختلاس، کلاهبرداری و امثال آن نیز این حکم جاری است و تعزیر منتفی می‌شود یا این حکم مختص سرقه حدی است؟

پاسخ:

آیت الله العظمی محمد تقی بهجت (ره)
هر مورد که اولویت قطعیّه ثابت است ساقط می‌شود و گرنه تعزیر به نظر حاکم شرع است.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

آیت الله العظمی جعفر سبحانی
هرگاه در سرقه‌های تعزیری قبل از قیام بینه اموال را پس دهد و توبه کند تعزیر ساقط می‌شود البته اگر از طریق اقرار ثابت شده حاکم مخیر است.

(۲۲ شعبان المعظم ۱۴۲۹ هـ. ق.)

آیت الله العظمی لطف الله صافی گلپایگانی
سقوط تعزیر در هر موردی که تعزیر داشته باشد موقوف به توبه و ثبوت آن است نزد حاکم شرع.

(۱۲ شعبان ۱۴۲۹ هـ. ق.)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

در صورتی که سارق توبه کند و این امر نشانه توبه او بوده باشد تعزیر ساقط می‌شود.

(۱۳۸۷/۰۵/۱۹)

آیت الله العظمی سید عبدالکریم موسوی اردبیلی

اختیار تعزیر در دست حاکم شرعی است هر چه او صلاح بداند می‌تواند حکم کند.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

آیت الله العظمی حسین نوری همدانی

در فرض سؤال، تعزیر بستگی به نظر حاکم دارد.

(۱۳۸۷/۰۶/۲۹)

۴. استفتاء ۷۰۸۸: امکان اثبات زنا نسبت به یک طرف

پرسش:

۱. هرگاه زنی چهار بار اقرار کند که با مردی زنا کرده ولی هیچ اطلاعاتی در خصوص این مرد ندهد و معلوم نباشد آیا چنین مردی وجود خارجی دارد یا خیر، آیا این اقرار نافذ است؟

۲. هرگاه چهار مرد عادل شهادت دهند که فلان زن به مردی زنا داده ولی آن مرد متواری شده و دادگاه قادر به شناسایی آن مرد نباشد، آیا این شهادت نافذ است و جرم را ثابت می‌کند؟

پاسخ:

آیت الله العظمی محمد تقی بهجت(ره)

۱. بلی، نافذ است.

۲. بله.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

۱. اقرار زن مسموع است ولو طرف را مشخص نکند چه بسا حاضر به ریخته شدن آبروی او نیست ولی می‌خواهد خود را از بار گناه رها سازد.
۲. شهادت آنها مسموع است.

(۲ رمضان المبارک ۱۴۲۹ هـ. ق.)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

۱. اگر این اقرار واجد شرایط شرعی از جمله در چهار مجلس باشد نافذ است.
۲. آری نافذ است.

(۱۳۸۷/۰۴/۲۹)

آیت الله العظمی سید عبدالکریم موسوی اردبیلی

۱. چنانچه اطمینان به عدم صحت اقرار او وجود نداشته باشد حد ثابت می‌شود.
۲. در فرض مذکور شهادت چهار مرد عادل نافذ است مگر این که اطمینان به عدم صحت شهادت آنان وجود داشته باشد.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

۵. استفتاء ۷۰۸۹: موضوعیت داشتن مجازات‌های منصوص

پرسش:

با توجه به مقتضیات زمان و مکان، تغییر طبایع حتی در بلاد اسلامی و پیدا شدن

ابزارهای کیفی مناسب و مورد قبول جامعه در سطح داخلی و خارجی که اهداف حدود و قصاص را تأمین می‌کند، آیا مجازات‌های منصوص در حدود و قصاص قابل تغییر است؟ به عبارت دیگر آیا این مجازات‌های منصوص موضوعیت دارند یا طریقت؟

پاسخ:

آیت الله العظمی محمد تقی بهجت(ره)

ضابطه کلی مشکل است و هر مورد را حاکم شرع ملاحظه می‌کند.

(۱۳۸۷/۱۰/۲۱)

آیت الله العظمی جعفر سبحانی

واقع اسلام تسلیم در مقابل احکام حد است و به قول امیرمؤمنان (ع) «الاسلام هو

التسلیم» بنابراین نمی‌توان مجازات‌های اسلامی منصوص را تغییر داد.

(۲۳ ربیع الاول ۱۴۲۹ هـ.ق)

آیت الله العظمی ناصر مکارم شیرازی

مجازات‌های منصوص موضوعیت دارد ولی اگر شرایط زمان و مکان مشکلات مهمی

ایجاد کند می‌توان به عنوان ثانوی تغییراتی در آن ایجاد کرد.

(۱۳۸۶/۱۲/۲۵)

آیت الله العظمی حسین نوری همدانی

مجازات‌های منصوص موضوعیت دارد ولی حاکم اسلامی می‌تواند بر اساس برخی

مصالح، تصمیم مقتضی را اتخاذ نماید.

(۱۳۸۷/۰۱/۱۷)

ب: نظریات مشورتی

۱. در صورتی که قبل از ابلاغ اجرائیه یا بعد از ابلاغ، ولی قبل از انقضای ده روز مذکور طرفین سازش کنند یا ترتیبی برای اجراء حکم بدهند حق اجراء تعلق نخواهد گرفت.

پرسش:

در پرونده اجرایی مهریه و نفقه با توجه به خصوصیت دعاوی خانوادگی چنانچه رأی تقسیط دائر بر پرداخت به صورت اقساط مهریه و یا نفقه صادر گردد و محکوم علیه در فرجه قانونی ده روز پس از ابلاغ اجرائیه جهت پرداخت پیش قسط اعلام آمادگی و آنرا پرداخت نماید آیا نیم عشر اجرائی می بایست از ناحیه محکوم علیه پرداخت گردد؟ در صورت جواز پرداخت نحوه پرداخت چگونه است؟

پاسخ:

مستفاد از منطوق و مفهوم قسمت اول ماده ۱۶۰ قانون اجراء احکام مدنی این است که حق اجراء پس از ابلاغ اجرائیه و انقضای ده روز تعلق خواهد گرفت، بنابراین در مواردی که طرفین بعد از ابلاغ اجرائیه و انقضای ده روز مذکور، سازش یا بین خود ترتیبی برای اجراء حکم بدهند، بر طبق قسمت دوم ماده مذکور، نصف حق اجراء باید از محکوم علیه دریافت گردد. در صورتی که قبل از ابلاغ اجرائیه یا بعد از ابلاغ، ولی قبل از انقضای ده روز مذکور طرفین سازش کنند یا ترتیبی برای اجراء حکم بدهند حق اجراء تعلق نخواهد گرفت.

(نظریه شماره ۱۳۸۹/۱/۲۳-۷/۲۶۲ به نقل از روزنامه رسمی ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱)

۲. رسیدگی به اعتراض به قرار بازداشت موقت با دادگاه عمومی می باشد.

پرسش:

مرجع رسیدگی به اعتراض واصله نسبت به صدور قرار بازداشت صادره توسط بازپرس دادسرای عمومی و انقلاب در خصوص شخص متهم دادگاه عمومی جزائی است یا دادگاه کیفری استان و چرا؟

پاسخ:

رسیدگی به اعتراض به قرار بازداشت موقت و.... بنحوی که در سؤال آمده ولو اینکه آن جرائم داخل در صلاحیت دادگاه کیفری استان باشد نیز حسب مورد با دادگاه عمومی و انقلاب می‌باشد و رسیدگی به اعتراض مقوله‌ای غیر از رسیدگی و صدور حکم است و دادگاه عمومی یا انقلاب صرفاً در خصوص موجه و غیرموجه بودن قرار صادره اظهارنظر می‌کند نه در ماهیت قضیه.

(نظریه شماره ۱۳۸۸/۱/۲۵-۷/۳۲۶ به نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹)

۳. اجرای حکم ضرر و زیان توسط واحد اجرای احکام دادسرا انجام می‌گیرد.

پرسش:

اجرای حکم ضرر و زیان باید توسط چه مرجعی و تحت نظر چه مقامی انجام شود؟

پاسخ:

اجرای حکم توسط واحد اجرای احکام دادسرا انجام می‌گیرد و چون حسب مقررات ماده ۳۵ آیین‌نامه اصلاحی قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۸۷/۶/۱۹ ریاست محترم قوه قضائیه، اجرای حکم باید تحت نظر رئیس دادگاه صادرکننده حکم صورت گیرد لذا در هر مورد که نیاز به صدور دستور قضائی باشد، واحد اجرای احکام باید پرونده را جهت صدور دستور مقتضی به نظر دادگاه موصوف برساند و در سایر موارد رأساً نسبت به اجرای حکم اقدام نماید.

(نظریه شماره ۱۳۸۸/۱/۲۶-۷/۳۳۶ به نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹)

۴. کلیه شرکتهای بیمه‌گر تجاری موظفند در همه موارد بدون لحاظ جنسیت و مذهب زیان‌دیدگان براساس حداکثر تعهدات به عمل آمده بصورت یکسان و برابر نسبت به پرداخت خسارت اقدام نمایند.

پرسش:

در مورد جراحات که دیه زن به یک سوم دیه کامل می‌رسد و به نصف تقلیل داده با

توجه به تبصره ۲ ماده ۴ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷، تکلیف شرکت بیمه در پرداخت خسارات وارده به چه ترتیبی است؟

پاسخ:

با توجه به صراحت تبصره ۲ ماده ۴ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث و تصویبنامه شماره ۱۳۹/۴۶/ت ۳۸۲۰۱ هـ مورخ ۱۳۸۷/۴/۱ هیأت وزیران، کلیه شرکتهای بیمهگر تجاری موظفند در ایفای تعهدات خود جهت پرداخت خسارات بدنی مشمول بیمهنامه یادشده (در همه موارد) بدون لحاظ جنسیت و مذهب زیاندیدگان براساس حداکثر تعهدات به عمل آمده بصورت یکسان و برابر نسبت به پرداخت خسارت اقدام نمایند.

(نظریه شماره ۴۳۶/۷-۱۳۸۸/۱/۳۱ به نقل از روزنامه رسمی ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱)

۵. دادگاه کیفری استان می تواند انجام تحقیقات جرایمی را که دادرسی نسبت به آنها صلاحیت ذاتی

دارد، از دادرسی بخواهد.

پرسش:

آیا دادگاه کیفری استان با توجه به رأی وحدت رویه شماره ۷۰۹ مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۱ هیأت محکوم^۱ دیوان عالی کشور^۲ می تواند انجام بعضی از تحقیقات جرائمی را که دادرسی نسبت

۱. ظاهراً به جای کلمه «محکوم» کلمه «عمومی» صحیح است.

۲. متن رأی وحدت رویه:

مستفاد از اصول کلی حقوقی و مواد ۵۴ و ۱۸۳ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری، هرگاه متهم به ارتکاب چند جرم از درجات مختلف باشد دادگاهی باید به اتهامات او رسیدگی نماید که صلاحیت رسیدگی به مهم ترین جرم را دارد. با این ترتیب به نظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور در صورتی که یکی از اتهامات متهم از جرایمی باشد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه کیفری استان است، این دادگاه باید به اتهامات دیگر او نیز که در صلاحیت دادگاه عمومی است رسیدگی نماید. همچنین چنانچه بزهی به اعتبار ترتب یکی از مجازاتهای مندرج در تبصره الحاقی به ماده ۴ اصلاحی قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۸۱/۷/۲۸ در دادگاه کیفری استان مطرح گردد و دادگاه پس از رسیدگی تشخیص دهد عمل ارتكابی عنوان مجرمانه دیگری دارد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه عمومی جزایی است، این امر موجب نفی صلاحیت دادگاه نخواهد بود و باید به این بزه رسیدگی و حکم مقتضی صادر نماید. آراء دادگاه کیفری استان در موارد فوق قابل تجدیدنظر در دیوان عالی کشور است. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها لازم الاتباع است.

به آنها صلاحیت ذاتی رسیدگی را دارد از دادسرا بخواهد؟ و در این صورت وظیفه دادسرا چیست؟

پاسخ:

مستفاد از تبصره ۳ ماده ۳ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب اصلاحی سال ۱۳۸۱ دادگاه کیفری استان حسب تبصره مرقوم بایستی نسبت به جرایمی که مطابق قانون صلاحیت رسیدگی به آنها را دارد وارد رسیدگی شده و چون رسیدگی به سایر اتهامات با دادسرا است در این مورد حسب ذیل تبصره یادشده دادگاه کیفری استان می‌تواند انجام تحقیقات جرایمی را که دادسرا نسبت به آنها صلاحیت ذاتی دارد از دادسرا بخواهد و دادسرا می‌بایست پس از تکمیل تحقیقات پرونده را با صدور کیفرخواست به دادگاه ارسال نماید. (نظریه شماره ۵۸۸-۷/۵-۱۳۸۸/۲/۵ به نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹)

۶. چنانچه ریاست قوه قضائیه خلاف شرع بودن رأی را (صرف‌نظر از طریق اطلاع) تشخیص دهد، این تشخیص قانوناً بعنوان یکی از جهات اعاده دادرسی محسوب می‌شود.

پرسش:

- ۱- چنانچه رأی صادره از طرف رییس قوه قضائیه خلاف بین شرع تشخیص داده شود آیا نحوه ابلاغ رأی به ذی‌نفع تأثیری در تشخیص مذکور دارد؟
- ۲- آیا در صورت پذیرش اعاده دادرسی پرونده برای رسیدگی مجدد به شعبه صادرکننده ۱۳۸۹/۲/۱۹ رأی قبلی فرستاده می‌شود یا به شعبه دیگر؟
- ۳- قابل تجدیدنظر بودن یا نبودن رأی صادره پس از اعاده دادرسی چگونه است؟

پاسخ:

- ۱- آنچه در ماده ۱۸ اصلاحی قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۸۵ آمده است، احراز خلاف شرع بودن رأی توسط ریاست محترم قوه قضائیه است و مقدمات این موضوع (درخواست حوزه نظارت استان یا سازمان قضائی) تأثیری در ماهیت ندارد، لذا

چنانچه ریاست محترم قوه قضائیه خلاف شرع بودن رأی را (صرف نظر از طریق اطلاع) تشخیص دهد، این تشخیص قانوناً بعنوان یکی از جهات اعاده دادرسی محسوب و پرونده به مرجع صالح جهت رسیدگی ارسال می شود.

۲- در فرض سؤال، در صورت پذیرش و تجویز اعاده دادرسی با توجه به بند ۶ ماده ۶ قانون تجدیدنظر آرای دادگاهها، رسیدگی مجدد به شعبه دیگر همان دادگاه یا دادگاه همعرض (به تشخیص دیوان عالی کشور) ارجاع می گردد، بنابراین شعبه ای که سابقه رسیدگی دارد نمی تواند مجدداً رسیدگی کند، هر چند قاضی شعبه تغییر یافته باشد.

۳- قابل تجدیدنظر بودن یا نبودن رأی که پس از قبول اعاده دادرسی صادر می شود تابع مقررات کلی مربوط به آراء است.

(نظریه شماره ۱۳۸۸/۲/۶۷/۶۴۴ به نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵)

۷. هرگاه دادخواست منتهی به قرار ردّ دفتری شود، در دعاوی مالی به استناد ملاک بند «ب» ماده ۶ و در دعاوی غیرمالی برابر بند «ج» تبصره ذیل بند ۲ ماده ۸ آیین نامه تعرفه حق الوکاله، حق المشاوره و هزینه سفر و کلاهی دادگستری تعیین می شود.

پرسش:

در مواردی که دادخواست و دعوی مطروحه از سوی خواهان با طرح ایرادات شکلی و دفاعیات وکیل خوانده در جلسات اول رسیدگی منجر به اعاده پرونده به دفتر دادگاه و در نهایت صدور قرار دفتر مبنی بر ردّ دادخواست به دلیل عدم رفع نقص در مهلت قانونی گردیده که با اعتراض خواهان قرار مذکور توسط دادگاه تأیید و ابرام گردیده است میزان حق الوکاله متعلقه به وکلاء دادگستری چقدر است؟

پاسخ:

هرگاه دادخواست خواهان با طرح ایرادات شکلی از ناحیه وکیل خوانده، منتهی به اعاده پرونده به دفتر دادگاه و سپس صدور قرار ردّ دفتری دادخواست و تأیید آن در دادگاه به

لحاظ عدم رفع نقص در مهلت قانونی از ناحیه خواهان شود، در دعاوی مالی به استناد ملاک بند «ب» ماده ۶ و در دعاوی غیرمالی برابر بند «ج» تبصره ذیل بند ۲ ماده ۸ آیین‌نامه تعرفه حق‌الوکاله، حق‌المشاوره و هزینه سفر وکلای دادگستری مصوب ۱۳۸۵ تعیین می‌شود ولی در مواردی که بین وکیل و موکل قرارداد باشد برابر قرارداد عمل می‌شود.

(نظریه شماره ۱۳۸۸/۲/۷-۶۷۰ به نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵)

۸. دستور تخلیه خانه‌های سازمانی توسط دادستان امری است اداری - قانون نحوه استفاده از خانه‌های سازمانی مصوب ۱۳۴۶/۳/۱۶ منتهی است.

پرسش:

- ۱- درخواست اجرای تخلیه خانه سازمانی توسط دادستان یا جانشین یا نماینده او امری است قضائی یا اقدامی اداری؟
- ۲- آیا قانون نحوه استفاده از خانه‌های سازمانی مصوب ۱۳۴۶/۳/۱۶ به اعتبار خود باقی است؟ یا با توجه به ماده هشت قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ منسوخ شده است؟

پاسخ:

- ۱- منظور اعلام‌کننده از این سؤال روشن نیست اما اگر منظور این باشد که این تصمیم مانند تصمیمات قضائی قابل اعتراض است یا خیر پاسخ منفی است زیرا دستور تخلیه خانه‌های سازمانی توسط دادستان امری است اداری.
- ۲- با اجرای قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ قانون نحوه استفاده از خانه‌های سازمانی مصوب ۱۳۴۶/۳/۱۶ منتهی است.

(نظریه شماره ۷/۷۵۷ - ۱۳۸۹/۲/۹ به نقل از روزنامه رسمی ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱)

۹. صدور حکم آزادی مشروط تکلیف دادستان یا دادگاه نیست و هر یک مخیر به اعمال و اعطای این

حقند.

پرسش:

۱- طریقه اعمال مواد ۳۸ و ۳۹ قانون مجازات اسلامی به چه ترتیب است؟ آیا دادستان می‌تواند پس از پیشنهاد سازمان زندانها در صورت تأیید آن، دستور آزادی مشروط زندانی را بدهد؟

۲- آیا پاره کردن قبض جریمه توسط راننده متخلف جرم است؟

پاسخ:

۱- برابر مواد ۳۸ و ۳۹ قانون مجازات اسلامی، صدور حکم آزادی مشروط متوقف به پیشنهاد سازمان زندانها و تأیید دادستان و یا دادیار است و با تحقق شرایط مذکور در ماده ۳۸ قانون مذکور دادگاه می‌تواند حکم آزادی مشروط صادر کند. صدور چنین حکمی تکلیف دادستان یا دادگاه نیست و هر یک از این دو مرجع قضائی لدی‌الافتضاء و حسب مورد مخیر به اعمال و اعطای این حقند. در فرض استعمال، دادستان تأیید پیشنهاد سازمان زندانها را منوط به تحمل دوسوم یا سه چهارم مدت محکومیت دانسته و این تشخیص مغایرتی با مقررات قانونی و اختیارات وی ندارد.

۲- پاره کردن قبض جریمه خارج از شمول مواد ۵۴۴ و ۶۸۱ قانون مجازات اسلامی است و بزه محسوب نمی‌شود.

(نظریه شماره ۱۳۸۸/۴/۶-۷/۲۰۷۱ به نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹)

۱۰. عضو جانشین (علی‌البدل) در کمیسیون تجدیدنظر موضوع ماده ۵۲ قانون امور گمرکی

پیش‌بینی نشده است.

پرسش:

۱- آیا برای پنج عضو کمیسیون تجدیدنظر موضوع ماده ۵۲ قانون امور گمرکی مصوب سال

۱۳۵۱ تعیین عضو جانشین (علی‌البدل) پیش‌بینی شده است؟

۲- ترتیب انتخاب و مدت عضویت اعضای کمیسیون تجدیدنظر امور گمرکی چگونه است؟

پاسخ:

۱- با توجه به مقررات مواد ۵۱ و ۵۲ قانون امور گمرکی و ماده ۳۲۰ آیین‌نامه اجرائی این قانون، عضو جانشین (علی‌البدل) در کمیسیون تجدیدنظر موضوع ماده ۵۲ قانون امور گمرکی پیش‌بینی نشده است.

۲- طبق تبصره ۲ ماده ۵۲ قانون امور گمرکی، ترتیب انتخاب و مدت عضویت اعضای کمیسیون تجدیدنظر همان است که در آیین‌نامه اجرائی قانون امور گمرکی مقرر شده است و چون در مقررات بخش پنجم این آیین‌نامه (از ماده ۳۲۰ به بعد) مدت عضویت اعضای کمیسیون تجدیدنظر، تعیین نشده است لذا تا زمانی که از جانب مقامات ذی‌ربط، سلب عضویت یا قطع عضویت آنها اعلام نشده است، عضو کمیسیون تجدیدنظر هستند و مقررات ماده ۳۰۱ آیین‌نامه قانون مذکور در خصوص کمیسیون بدوی است و قابل تسری به کمیسیون تجدیدنظر نیست.

(نظریه شماره ۱۳۸۸/۴/۲۴-۷/۲۴۹۳ به نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹)

۱۱. در صورتی که خروج زن از منزل برای انجام حرفه‌ای غیر مغایر موازین و ارزش‌ها باشد، زوج نمی‌تواند مانع اشتغال باشد.

پرسش:

با توجه به ماده ۱۱۱۷ قانون مدنی، آیا شوهر می‌تواند مستند به ممنوعیت خروج زن از منزل بدون اذن شوهر، زن خود را از حرفه‌ای که با مصالح خانوادگی یا حیثیت خود زن منافات نداشته باشد، منع کند؟

پاسخ:

منع فقهی خروج زن از منزل شوهر بدون اذن او، متوقف بر مغایرت حرفه یا پیشه یا صنعتی که زن در خارج از منزل به آن اشتغال می‌ورزد با موازین شرعی یا مقررات قانونی

یا مصالح خانوادگی یا حیثیت و منزلت و عزت انسانی خود زن یا شوهر می‌باشد، و حکم مقرر در ماده ۱۱۱۷ قانون مدنی در منع اشتغال زن مبین همین معناست. از این رو ممنوعیت فقهی خروج زن از منزل - بدون اذن شوهر - برای انجام حرفه‌ای مادام که مغایر موازین و ارزش‌های برشمرده زوج نباشد، نمی‌تواند مانع اشتغال زن باشد. از سوئی با عنایت به اصل ۶۷ قانون اساسی و ماده ۳ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، قضات مکلفند حکم هر دعوی را در قوانین مدونه بیابند و موافق حکم هر قضیه را صادر کنند و در این قضیه نیز همین تکلیف را دارند.

(نظریه شماره ۷/۲۸۱۳ مورخ ۱۳۸۸/۵/۷)

۱۲. توقیف مال غیرمنقول که با سند عادی مورد معامله قرار گرفته در قبال محکومیت منتقل‌الیه

جایز نیست.

پرسش:

چنانچه شخصی ملک خود را به خریدار واگذار نماید (بفروشد) بابت باقیمانده ثمن معامله نیز رأی بر محکومیت قطعی خریدار به پرداخت آن مبلغ صادر شده باشد، در چنین فرضی آیا فروشنده که هنوز مالک رسمی ملک بوده (ملک مزبور در دفتر ثبت املاک، بنام وی بوده و تا کنون به نام خریدار منتقل نشده است) می‌تواند تقاضای تأمین خواسته یا دستور موقت بر توقیف آن ملک نماید و یا در اجرای حکم، آن ملک را با استدلال به این‌که شرعاً خریدار مالک آن است به عنوان ملک وی توقیف و به مزایده بگذارد؟

پاسخ:

در فرض سؤال توقیف مال غیرمنقول که با سند عادی مورد معامله قرار گرفته در قبال محکومیت منتقل‌الیه جایز نیست زیرا طبق ماده ۲۲ قانون ثبت اسناد و املاک (مصوب ۱۳۱۰ با اصلاحات بعدی) همین‌که ملکی مطابق قانون در دفتر املاک به ثبت رسیده، دولت فقط کسی را که ملک به اسم او ثبت شده یا کسی را که ملک مزبور به او منتقل

گردیده و این انتقال نیز در دفتر املاک به ثبت رسیده یا این‌که ملک مزبور از مالک رسمی از طریق ارث به او رسیده است را مالک خواهد شناخت. بنابراین در فرض سؤال، استیفای حقوق فروشنده منوط به انتقال رسمی آن به خریدار خواهد بود.

(نظریه شماره ۷/۲۸۶۱ مورخ ۱۳/۵/۱۳۸۹)

۱۳. رسیدگی به دعاوی نفقه، مهریه و استرداد جهیزیه در صلاحیت اختصاصی دادگاه خانواده

است.

پرسش:

با عنایت به بندهای الف و هـ ماده ۱۰ قانون شوراهای حل اختلاف و نیز ماده ۱۹ آئین‌نامه شوراهای حل اختلاف و از آنجا که دادگاه‌های خانواده به عنوان مرجع اختصاصی تلقی نمی‌شوند بلکه دادگاه عمومی با صلاحیت اضافی در امور خانواده است، این اعتقاد مطرح است که دعاوی مالی خانوادگی از قبیل دعاوی مهریه، اجرت‌المثل، نفقه، استرداد جهیزیه و.... با رعایت نصاب ماده ۱۱ همان قانون در صلاحیت شوراهای حل اختلاف می‌باشد. آیا دعاوی مالی خانوادگی با رعایت نصاب ماده ۱۱ توسط قضات محترم شوراهای حل اختلاف قابلیت رسیدگی دارد؟

پاسخ:

با توجه به بندهای ۳ و ۴ و ۶ ماده واحده قانون اختصاص تعدادی از دادگاه‌های موجود به دادگاه‌های موضوع اصل ۲۱ قانون اساسی (دادگاه‌های خانواده) رسیدگی به دعاوی نفقه، مهریه و استرداد جهیزیه در صلاحیت اختصاصی دادگاه خانواده است و شورای حل اختلاف صلاحیت رسیدگی به امور مذکور را ندارد. از باب توضیح اضافه می‌نماید ارسال پرونده به دستور دادگاه خانواده به شورای حل اختلاف (ماده ۱۲ قانون شورای حل اختلاف) صرفاً برای صلح و سازش است. شورا مذاکرات را منعکس و بدون اظهارنظر در ماهیت، پرونده را به دادگاه خانواده اعاده می‌نماید. بنابراین خللی به اختصاصی بودن صلاحیت محاکم

خانواده وارد نمی‌شود. ضمن آنکه در این حد اقدام برای شورا نیز صلاحیت در رسیدگی به اصل دعاوی خانوادگی ایجاد نمی‌نماید.

(نظریه شماره ۷/۲۸۸۲ مورخ ۱۳۸۹/۵/۱۶)

۱۴. صدور ابلاغ دادرسی دادگاه انقلاب برای رئیس یا دادرس دادگاه بخش به معنای تشکیل دادگاه

انقلاب در حوزه قضائی بخش نیست.

پرسش:

آراء صادره این دادگاه موضوع محکومیت متهمین به جرائم مواد مخدر به دلیل عدم تنظیم کیفرخواست و نیز عدم حضور نماینده دادستان در جلسه دادرسی از سوی دادستان محترم کل کشور مورد نقض و ایراد قرار می‌گیرد. خواهشمند است اعلام نمایید رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوانعالی کشور به شماره $\frac{۷۰۰}{۱۳۸۶/۴/۱۲}$ ^۱ تنها ناظر جرائم عمومی می‌باشد یا اینکه شامل جرائم موضوع مواد مخدر نیز هست؟

پاسخ:

صدور ابلاغ دادرسی دادگاه انقلاب برای رئیس یا دادرس دادگاه بخش نه به معنای تشکیل دادگاه انقلاب در حوزه قضائی بخش است و نه نافی صلاحیت دادرسی عمومی و

۱. متن رأی وحدت رویه:

چون مطابق ماده ۳ اصلاحی ۱۳۸۱/۱/۲۸ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب، دادرس در حوزه قضائی شهرستان تشکیل و در معیت دادگاه‌های آن حوزه انجام وظیفه می‌نماید و طبق تبصره ۶ الحاقی به ماده مرقوم در حوزه قضائی بخش - رئیس یا دادرس علی‌البدل دادگاه در جرائمی که رسیدگی به آنها در صلاحیت دادگاه کیفری استان است، به جانشینی بازپرس، تحت نظارت دادستان مربوطه اقدام می‌نمایند و در سایر جرائم باید تا تصویب آیین دادرسی مربوطه وفق مقررات آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۸۷ و این قانون رسیدگی و به صدور رأی اقدام نمایند، لهذا نظارت دادستان شهرستان در انجام وظایف مذکور در بند الف ماده فوق‌الذکر - در حوزه قضائی بخش - به موارد مربوط به صلاحیت دادگاه کیفری استان محدود بوده و در سایر جرائم دادستان نظارتی نداشته، نتیجتاً نیازی به صدور کیفرخواست نمی‌باشد، بر این اساس به نظر اکثریت اعضای هیأت عمومی دیوان عالی کشور، رأی شعبه چهارم دادگاه تجدیدنظر استان کردستان صحیح و منطبق با موازین قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه‌ها لازم‌الاتباع می‌باشد.

انقلاب شهرستان مربوطه می‌باشد و نه می‌تواند الغاء کننده مقررات مربوط به لزوم طرح پرونده در دادگاه پس از صدور کیفرخواست باشد. تبصره ۶ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب همان‌طور که صراحت دارد ناظر به جرائمی است که در صلاحیت دادگاه کیفری استان است و شامل جرائمی که در صلاحیت دادگاه انقلاب باشد نمی‌شود. بنابراین در فرض استعلام اگر جرم داخل در صلاحیت دادگاه انقلاب از جرائم موضوع تبصره ۳ ماده ۳ قانون فوق‌الذکر باشد دادرس یا رئیس دادگاه بخش که ابلاغ رسیدگی به جرائم دادگاه انقلاب را نیز دارد مستقیماً به آن جرائم رسیدگی می‌کند ولی در سایر موارد رسیدگی وی به مانند سایر قضات دادگاه انقلاب مستلزم انجام تحقیقات و صدور کیفرخواست به وسیله دادرای عمومی و انقلاب شهرستان مربوطه است اضافه می‌گردد که رأی وحدت رویه شماره ۷۰۰ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۲ هیأت عمومی دیوانعالی کشور ناظر به جرائم مواد مخدر نمی‌باشد.

۱۵. با توجه به این که اقرار مدیر شخص حقوقی نافذ است، قسم هم می‌تواند متوجه شخص

حقوقی باشد.

پرسش:

چنانچه در پرونده سوگند استظهاری (دعوی بر میت) متوجه شخصیت حقوقی باشد آیا اولاً ضرورت به صدور قرار اتیان سوگند خوانده (شخصیت حقوقی) وجود دارد یا خیر صرفاً متوجه شخص حقیقی است ثانیاً چنانچه سوگند متوجه شخصیت حقوقی است چه کسی بایستی سوگند یاد کند (مدیرعامل - رئیس هیئت مدیره - شخص اول مجموعه - بالاترین مقام سازمان یا نماینده حقوقی) ثالثاً شیوه و نحوه سوگند استظهاری در مواردی

که شخصیت حقوقی است چگونه است ثالثاً^۱ چنانچه راجع به بانک باشد که حساب‌های آنان دقیق است یا تصادف که تردیدی در اصل تصادف وجود ندارد، چگونه باید عمل کرد.

پاسخ:

نظر به این که در ماده ۱۳۳۵ اصلاحی مصوب ۱۳۷۰/۸/۱۴ قانون مدنی و هم در مقررات قانون آیین دادرسی مدنی، سوگند، علی‌الاطلاق از ادله اثبات دعوی محسوب شده است و (با توجه به ماده ۵۸۸ قانون تجارت) هیچ دلیلی وجود ندارد که قسم اختصاص به شخص طبیعی داشته باشد و با توجه به ملاک ماده ۱۳۲۹ قانون مدنی و این که اقرار مدیر شخص حقوقی نافذ است، قسم هم می‌تواند متوجه شخص حقوقی باشد و در صورتی که شرایط قانونی اتیان سوگند فراهم باشد مدیر شخص حقوقی که دارای حق امضاء تعهدآور باشد می‌تواند از طرف شخص مذکور سوگند یاد کند، ضمناً ماده ۱۳۲۷ قانون مدنی نیز حتی در مورد ولی یا وصی یا قیم نسبت به اعمال صادره از شخص سوگند را تجویز کرده است و در پایان این ماده نیز تصریح گردیده «همچنین است در کلیه مواردی که امر منتسب به یک طرف باشد.» در مورد اشخاص حقوقی، همه اعمال آن به وسیله مدیران آن انجام می‌شود ضمن آنکه فرض سؤال در مورد سوگند استظهاری که سوگند نه بر اعمال بلکه بر بقاء حق است. نظریه شماره ۷/۶۵۲۱ مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۸ تا حدی که با این نظر مغایر است منسوخ است.

(نظریه شماره ۷/۳۷۹۲ مورخ ۱۳۸۹/۶/۲۸)

۱. منظور «رابعاً» است که سهو قلم شده است.

بخش چهارم:

مصوبات هیأت وزیران

آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال

هیئت‌وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۵/۲۴ بنا به پیشنهاد شماره ۱/۱۱۲۸۴ مورخ ۱۳۸۸/۴/۱۳ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- تعاریف: اصطلاحات مندرج در این آیین‌نامه در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

- الف - محتوا: مواد دیداری، شنیداری، نوشتاری و یا ترکیبی از آن‌ها در هر شکل و قالب.
- ب - اثر: آن‌چه از راه دانش، هنر و یا ابتکار پدید می‌آید، بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان، ظهور و یا ایجاد آن به کار رفته است.
- پ - محتوای فرهنگی: هر پدیده شامل آثار دیداری، شنیداری، نوشتاری و یا ترکیبی از آن‌ها در هر شکل و قالب.
- ت - حامل دیجیتال: ابزاری که داده به منظور تبادل یا عرضه بدون استفاده از شبکه، بر روی آن ذخیره می‌گردد، نظیر لوح فشرده.
- ث - تکثیر حامل دیجیتال: فرآیندی که در نتیجه آن داده بر روی نسخه‌های متعدد از حامل دیجیتال ذخیره گردد، نظیر تولید حامل دیجیتال حاوی داده و یا نسخه‌برداری از داده بر روی حامل دیجیتال.
- ج - نشر دیجیتال: قراردادن داده در معرض عرضه از طریق رسانه‌های دیجیتال که به دوگونه نشر بر حامل دیجیتال و نشر بر خط تقسیم می‌گردد.
- چ - نشر بر حامل دیجیتال: نشر دیجیتال از طریق حامل دیجیتال.
- ح - نشر بر خط: نشر دیجیتال از طریق رسانه بر خط.
- خ - ناشر دیجیتال: شخص حقیقی یا حقوقی که به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا وفق قوانین مربوط اجازه اشتغال به نشر دیجیتال دارد.

د - بسته نرم‌افزاری: مجموعه منسجم شامل یک یا چند برنامه رایانه‌ای و محتوای دیجیتال قابل اجرا توسط نرم‌افزارهای موجود در آن بسته.

ذ - بسته نرم‌افزاری رسانه‌ای: بسته نرم‌افزاری که برای دسترسی، نمایش، پخش، جستجو و یا بازی با محتوای دیجیتال موجود در آن بسته مورد استفاده قرار می‌گیرد، از قبیل چندرسانه‌ای‌ها، بازی‌ها و سرگرمی‌های دیجیتال.

ر - بسته نرم‌افزاری رسانه‌پرداز: بسته نرم‌افزاری که برای پدیدآوردن و ویرایش بسته نرم‌افزاری رسانه‌ای و محتوای فرهنگی و یا انتشار هرگونه محتوا مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ز - رسانه بر خط: هر سامانه که امکان قراردادن محتوای دیجیتال در معرض دسترس عموم یا بیش از یک‌هزار مخاطب مشخص یا نامشخص از طریق بستر شبکه نظیر شبکه گسترده جهانی، شبکه‌های محلی، شبکه‌های مبتنی بر فناوری بلوتوث، شبکه‌های تلفن ثابت و همراه را فراهم می‌آورد.

ژ - رسانه بر خط اختصاصی: رسانه بر خط که فقط شخص حقیقی یا حقوقی متصدی آن را معرفی و محتوای دیجیتال در قلمرو اطلاعات، اخبار، خدمات، آثار و محصولات شخص یادشده را در معرض دسترس قرار می‌دهد.

س - رسانه پیام‌ده: رسانه بر خط مبتنی بر سامانه‌ای که امکان ارسال پیام‌های حاوی محتوای دیجیتال از طریق بستر شبکه ارتباطی و مخابراتی برای بیش از یک‌هزار مخاطب مشخص یا نامشخص را فراهم می‌آورد، از قبیل سامانه‌های ارسال انبوه پیامک و سامانه‌های ارسال پیام با فناوری بلوتوث.

ش - رسانه کاربر محور: رسانه بر خطی که بستر قراردادن محتوای دیجیتال در معرض دسترسی عموم یا بیش از یک‌هزار مخاطب مشخص و همچنین تعامل و تشکیل گروه‌ها و شبکه‌های مجازی را برای کاربران فراهم آورد.

ص - مرکز بازی و سرگرمی دیجیتال: اماکن عمومی که با به‌کارگیری سخت‌افزار و نصب نرم‌افزارهای مورد لزوم، امکان کاربری بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌ای بازی و سرگرمی را برای مراجعه‌کنندگان فراهم می‌آورند.

ض - رسانه دیجیتال: رسانه مبتنی بر فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات، شامل گونه‌های زیر:

۱- بسته نرم‌افزاری رسانه‌ای.

۲- حامل دیجیتال حاوی داده.

۳- رسانه برخط.

ط - فعالیت فرهنگی دیجیتال: فعالیت فرهنگی مبتنی بر فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات، شامل گونه‌های زیر:

۱- تصدی رسانه بر خط.

۲- پدیدآوردن، تهیه کردن و عرضه بسته نرم‌افزاری رسانه‌ای و بسته نرم‌افزاری رسانه‌پرداز.

۳- تکثیر حامل دیجیتال و خدمات مرتبط به قصد انتفاع یا برای عرضه توسط تکثیرکننده.

۴- نشر دیجیتال.

۵ - تصدی مرکز بازی و سرگرمی دیجیتال.

۶ - تصدی ایجاد، توسعه، پشتیبانی و اداره هر شکل رسانه بر خط، سامانه یا مرکز بازی و سرگرمی دیجیتال به سفارش متصدیان مربوط.

۷- ارائه هرگونه خدمات ویرایش محتوا با استفاده از ابزارهای مبتنی بر فناوری نوین اطلاعات و ارتباطات.

ظ - واحد فرهنگی دیجیتال: هر سامانه، مکان کسب و کار، شخص حقوقی و یا تشکیلات تحت هر شکل و عنوان از قبیل گروه، سازمان، مرکز، شرکت، مؤسسه، فروشگاه، کارگاه، کارخانه، شبکه، وبسایت، پایگاه اطلاع‌رسانی و رسانه بر خط که فعالیت فرهنگی دیجیتال انجام داده یا برای فعالیت فرهنگی دیجیتال مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ع - دستگاه اجرایی: دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری.

غ - پدیدآوردن: خلق اثری جدید با به‌کارگیری دانش، هنر و یا ابتکار توسط شخص حقیقی، به تنهایی یا با همکاری دیگر پدیدآوردگان.

ف - تهیه کردن: تأمین سرمایه و امکانات موردنیاز و به‌کارگیری پدیدآورنده یا پدیدآوردگان برای ایجاد اثری جدید.

ق - تصدی: تأمین سرمایه و امکانات موردنیاز و اداره امور هرگونه سامانه یا تشکیلات از قبیل شرکت، مؤسسه، دفتر، فروشگاه، واحد و مرکز.

ماده ۲- ایجاد و فعالیت هر واحد فرهنگی دیجیتال و انتشار هر رسانه دیجیتال منوط به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و متخلفین وفق قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دایر شده و می‌شود - مصوب ۱۳۷۲- و سایر قوانین موضوعه مورد پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

تبصره ۱- صدور پروانه انتشار نشریات الکترونیک وفق قوانین و مقررات مربوط به مطبوعات و رسانه‌ها انجام می‌گردد.

تبصره ۲- نشریات ادواری علمی، آموزشی و ترویجی دارای رتبه‌بندی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و جهاد کشاورزی که قبلاً برابر قوانین و مقررات مربوط از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

پروانه انتشار به صورت چاپی دریافت نموده‌اند، در صورتی که با همان محتوای نسخه چاپی، به صورت الکترونیک منتشر شوند نیاز به اخذ مجوز جداگانه ندارند.

ماده ۳- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله دارندگان مجوزهای موضوع مواد (۲) و (۴) این آیین‌نامه مکلفند برای انجام فعالیت‌های تبلیغاتی، روابط عمومی و معرفی کالا یا خدمات برای فروش (از قبیل مشاوره، تهیه و انتشار محتوای تبلیغاتی)، مجوز فعالیت تبلیغاتی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخذ یا به کانون‌های تبلیغاتی دارای مجوز معتبر از آن وزارتخانه مراجعه نمایند و متخلفین وفق آیین‌نامه تأسیس و نظارت بر نحوه کار و فعالیت کانون‌های آگهی و تبلیغاتی - مصوب ۱۳۵۸ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران - و قانون تعطیل مؤسسات و واحدهای آموزشی و تحقیقاتی و فرهنگی که بدون اخذ مجوز قانونی دائرشده و می‌شود - مصوب ۱۳۷۲- و سایر قوانین موضوعه مورد پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

تبصره - نشریات الکترونیک و چاپی دارای پروانه از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای نشر آگهی‌های تبلیغاتی و رسانه‌های بر خط اختصاصی ثبت‌شده در آن وزارتخانه، صرفاً برای معرفی و تبلیغ محصولات و خدمات متصدیان آن‌ها نیاز به اخذ مجوز فعالیت تبلیغاتی ندارند.

ماده ۴- هرگونه فعالیت تجاری در زمینه تولید، تکثیر، توزیع و عرضه کالای شامل آثار دیداری و شنیداری به هر طریق از قبیل حامل‌های دیجیتال یا شبکه داده منوط به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و متخلفین وفق قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می‌نمایند - مصوب ۱۳۸۶- و سایر قوانین موضوعه مورد پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

تبصره ۱- بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌ای و کالاهای شامل محتوای فرهنگی دیداری و شنیداری یا قابل اجرا به صورت محتوای یادشده، کالای شامل اثر دیداری و شنیداری محسوب می‌گردند.

تبصره ۲- هرگونه فعالیت تجاری در زمینه تولید، تکثیر، توزیع و عرضه کالاهای شامل آثار دیداری و شنیداری از طریق سامانه‌های برخط، اعم از آن که کالا، به صورت برخط بارگیری گردد یا پس از سفارش متقاضی، به وسیله پست، پیک یا سایر روش‌ها برای وی ارسال گردد، بدون اخذ مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ممنوع است.

ماده ۵ - وزارت بازرگانی مکلف است با همکاری اتحادیه‌ها و مجامع صنفی ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، صنوفی را که وفق ضوابط صنفی مجاز به عرضه تجاری هر یک از اشکال کالا و محصولات شامل آثار دیداری و شنیداری می‌باشند به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اتحادیه‌ها و مجامع صنفی مربوط اعلام نماید. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است تقاضای صدور مجوز فعالیت تجاری در زمینه‌های یادشده را فقط از واحدهای صنفی دارنده جواز کسب صنوف مشخص‌شده توسط وزارت بازرگانی که به صورت کتبی از اتحادیه صنفی ذی‌ربط معرفی شده‌اند، دریافت نماید.

ماده ۶ - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است ظرف سه ماه پس از ارائه تقاضای اخذ هر یک از مجوزهای موضوع این آیین‌نامه، نسبت به بررسی صلاحیت متقاضیان و صدور مجوز برای اشخاص واجد صلاحیت اقدام نماید.

تبصره ۱- دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند همکاری لازم را برای بررسی صلاحیت متقاضیان با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عمل آورده و به استعلام‌های آن وزارتخانه ظرف پانزده روز پاسخ دهند.

تبصره ۲- چنانچه احراز صلاحیت متقاضیان، ظرف سه ماه میسر نگردد، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است مجوز موقت مشروط برای متقاضیانی که عدم صلاحیت آنان احراز نگردیده است، صادر نماید.

ماده ۷- دستگاه‌های اجرایی برای انجام گونه‌های فعالیت فرهنگی دیجیتال، فعالیت تبلیغاتی و روابط عمومی و همچنین انتشار گونه‌های رسانه دیجیتال که به موجب قوانین و مقررات مربوط، به صراحت جزو تکالیف، وظایف یا اختیارات آن‌ها است، نیاز به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ندارند.

ماده ۸- ثبت رسانه بر خط اختصاصی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مجوز فعالیت رسانه یادشده محسوب می‌گردد و اشخاص حقیقی و حقوقی که رسانه بر خط اختصاصی خود را وفق ضوابط مربوط در آن وزارتخانه به ثبت رسانیده‌اند برای آن رسانه، نیاز به اخذ مجوز دیگری ندارند.

تبصره - اشخاص حقیقی برای انتشار محتوا و ایجاد تارنمای اختصاصی نظیر «وبلاگ» در رسانه‌های کاربر محور دارای مجوز فعالیت از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیاز به دریافت مجوز جداگانه ندارند.

ماده ۹- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است امکان ثبت رسانه‌های برخط اختصاصی را از طریق سامانه‌های برخط و یا مراجعه حضوری به نحوی فراهم آورد که ثبت رسانه موردتقاضا، بلافاصله پس از مراجعه حضوری یا برخط متقاضیان انجام شود.

ماده ۱۰- اشخاص حقیقی و حقوقی که پیش از ابلاغ این آیین‌نامه واحدهایی ایجاد نموده یا فعالیت‌هایی انجام می‌داده‌اند که وفق این آیین‌نامه نیاز به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارد، باید ظرف شش‌ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه نسبت به درخواست مجوز مربوط از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اقدام نموده و گواهی‌نامه آن وزارتخانه مبنی بر ثبت درخواست مجوز را دریافت نمایند.

تبصره ۱- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است ظرف دو هفته گواهی‌نامه یادشده در این ماده را برای متقاضیان صاحب صلاحیت صادر نماید.

تبصره ۲- اشخاص دارنده گواهی‌نامه موضوع این ماده و همچنین دارندگان مجوزهای یادشده در مواد (۲)، (۳) و (۴) این آیین‌نامه، حسب مورد از تاریخ ابلاغ عدم موافقت با تقاضای اخذ مجوز یا ابطال مجوز آن‌ها مطابق ضوابط و دستورالعمل‌های ماده (۲۲) این آیین‌نامه، باید ظرف یک ماه نسبت به تعطیلی کامل واحدها یا فعالیت‌هایی که نیاز به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارد اقدام نمایند.

ماده ۱۱- وزارت صنایع و معادن مکلف است صدور و یا تمدید جواز تأسیس و پروانه تولید در زمینه نرم‌افزارهای رسانه‌ای و رسانه‌پرداز و تولید یا تکثیر حامل‌های دیجیتال حاوی داده را منوط به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نموده یا فعالیت‌های یادشده را از موضوع جواز تأسیس یا پروانه تولید مستثنی نماید. وزارتخانه یادشده با واحدهای صنعتی متخلف از این آیین‌نامه و ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی آن وفق قوانین و مقررات موضوعه رفتار می‌نماید.

ماده ۱۲- اشخاص حقیقی و حقوقی دارای مجوز یا پروانه از دستگاه‌های اجرایی و سایر مراجع ذی‌صلاح، در چارچوب قوانین مربوط مکلفند از ارائه خدمات یا محصولات به فعالیت‌ها و واحدهایی که وفق این آیین‌نامه و سایر قوانین و مقررات موضوعه نیاز به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارند و فاقد مجوز مربوط هستند خودداری نمایند. دستگاه‌های اجرایی و مراجع ذی‌صلاح در چارچوب وظایف قانونی خود، مکلف به نظارت حُسن اجرای حکم مقرر در این ماده و همچنین برخورد با متخلفین از آن وفق قوانین و مقررات موضوعه و ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی ماده (۲۲) این آیین‌نامه هستند.

ماده ۱۳- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است به منظور ترویج فرهنگ اسلامی - ایرانی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال در کشور، با رعایت قوانین موضوعه و از محل اعتبارات مربوط، اقدامات ذیل را انجام دهد:

الف - حمایت از تهیه و انتشار رسانه‌های دیجیتال، شامل:

۱- حمایت از تهیه و انتشار بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌ای مروج فرهنگ اسلامی - ایرانی یا مؤثر در ارتقای اطلاعات و آگاهی‌های عمومی.

۲- حمایت از انتشار رسانه‌های بر خط مروج فرهنگ اسلامی - ایرانی یا مؤثر در ارتقای اطلاعات و آگاهی‌های عمومی و دانش و مهارت‌های تخصصی.

ب - حمایت از ایجاد، توسعه و استمرار فعالیت رسانه‌های کاربر محور غیردولتی تحت نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

پ - حمایت از توسعه زیرساخت‌های تهیه و نشر رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی دیجیتال، شامل:

۱- حمایت از ایجاد، توسعه و استمرار فعالیت شهرک‌ها و مراکز توانمندسازی (رشد) تخصصی رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی و هنری دیجیتال.

۲- حمایت از ایجاد، توسعه و استمرار فعالیت بخش‌های ویژه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال در پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد.

۳- حمایت از تأمین بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌پرداز و سایر ابزارهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری تهیه و نشر رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال.

۴- حمایت از تولید، انتشار و ترویج کاربری سامانه‌های مبتنی بر خط و زبان فارسی و تاریخ هجری شمسی.

۵ - حمایت از ایجاد و توسعه مراکز غیردولتی ارائه خدمات تخصصی برای تهیه و نشر رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال.

- ۶- حمایت از خرید خدمات مراکز داده (IDC) برای رسانه‌های برخط داخلی.
- ۷- حمایت از ایجاد و فعالیت مراکز داده (IDC) برای بخش فرهنگ.
- ت - حمایت از ارتقای دانش و مهارت‌های تخصصی در زمینه رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی دیجیتال، شامل:
 - ۱- حمایت از انجام فعالیت‌های پژوهشی راهبردی در بخش غیردولتی در حوزه رسانه‌ها، آثار فرهنگی و هنری دیجیتال.
 - ۲- حمایت از طرح‌های تحقیق و توسعه کاربردی دارای خروجی قابل اجرا در بخش غیردولتی در حوزه رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال.
 - ۳- حمایت از برگزاری تورهای داخلی و خارجی، کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی تخصصی در زمینه رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال.
 - ث - حمایت از توسعه فرهنگ بهره‌گیری مناسب از آثار و محصولات فرهنگی، هنری و رسانه‌ای دیجیتال، شامل:
 - ۱- حمایت از تهیه و انتشار محتوا و آثار فرهنگی و هنری در زمینه رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال و فرهنگ بهره‌گیری از آن‌ها.
 - ۲- برگزاری سالانه جشنواره ملی و بین‌المللی فرهنگ، هنر و رسانه دیجیتال.
 - ۳- حمایت از برگزاری مسابقات، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و بازارچه‌های ملی و منطقه‌ای در زمینه رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال.
 - ۴- حمایت از تهیه و پخش برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی در زمینه ارتقای فرهنگ و آگاهی عمومی و دانش و مهارت‌های تخصصی حوزه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال.
- ۵ - حمایت از ایجاد و توسعه خانه‌های فرهنگ دیجیتال و مجتمع‌های فرهنگی دیجیتال در سراسر کشور.

۶ - خرید نسخه‌های آثار و محصولات فرهنگی، هنری و رسانه‌ای فاخر دیجیتال و اهدای آنها به خانه‌های فرهنگ دیجیتال، مجتمع‌های فرهنگی دیجیتال، کتابخانه‌های عمومی، سایر مراکز فرهنگی و مخاطبین خاص داخلی و خارجی.

ج - حمایت از توسعه اقتصاد رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال، شامل:

۱- حمایت از ایجاد و توسعه سامانه‌های فروش آثار، محصولات و خدمات فرهنگی، هنری و رسانه‌ای دیجیتال.

۲- حمایت از خرید آثار، محصولات و خدمات فرهنگی، هنری و رسانه‌ای دیجیتال از طریق صدور و توزیع کارت‌های الکترونیک تخفیف خرید آثار و خدمات یادشده میان آحاد مختلف جامعه.

۳- اعطای تسهیلات مالی و اعتباری از محل وجوه اداره شده و سایر منابع برای ایجاد، ارتقا، توسعه و استمرار فعالیت رسانه‌ها، آثار، محصولات و واحدهای فرهنگی دیجیتال و مراکز، خدمات و ابزارهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مرتبط.

۴- پرداخت بخشی از سود و کارمزد تسهیلات اعطایی برای پدید آوردن یا ارتقای آثار فرهنگی، هنری و رسانه‌ای دیجیتال و برپا نمودن یا توسعه سامانه‌ها یا واحدهای فرهنگی دیجیتال دارای توجیه اقتصادی.

چ - حمایت از صادرات و حضور اثرگذار رسانه‌ها، آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال داخلی در خارج از کشور، شامل:

۱- حمایت از برگزاری بازارچه‌ها و نمایشگاه‌های رسانه‌ها و آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال به ویژه در کشورهای حوزه تمدن ایرانی - اسلامی.

۲- حمایت از حضور دست اندرکاران رسانه‌ها و آثار و محصولات فرهنگی و هنری دیجیتال داخلی در بازارچه‌ها، نمایشگاه‌ها، همایش‌ها، مسابقات و جشنواره‌های خارج از کشور.

۳- حمایت ویژه از تهیه و نشر رسانه‌های برخط و بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌ای مروج فرهنگ اسلامی - ایرانی به زبان‌های خارجی.

۴- اعطای جوایز و مشوق‌ها در ازای صادرات آثار، محصولات و خدمات فرهنگی، هنری و رسانه‌ای دیجیتال.

۵ - اعطای جوایز و مشوق‌ها در ازای مخاطبین خارجی رسانه‌های برخط داخلی.

ماده ۱۴- کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند با رعایت قوانین موضوعه، احکام این آیین‌نامه و ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی آن و از محل اعتبارات مربوط، از تهیه و انتشار محتوای فرهنگی دیجیتال مربوط به حوزه وظایف قانونی خود که مروج فرهنگ اسلامی - ایرانی بوده و یا در ارتقای اطلاعات و آگاهی‌های عمومی یا دانش و مهارت‌های تخصصی مؤثر باشد، حمایت نمایند.

ماده ۱۵- معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور منابع لازم برای اعطای حمایت‌ها و تسهیلات موضوع این آیین‌نامه را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌نماید.

تبصره - بیست درصد (۲۰٪) مجموع اعتبار اعطای حمایت‌ها و تسهیلات موضوع این آیین‌نامه، به استثنای اعتبارات تخصیص یافته به اعطای تسهیلات مالی و اعتباری، به اعطای حمایت‌های موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه اختصاص خواهد یافت.

ماده ۱۶- اعطای تسهیلات و حمایت‌های موضوع این آیین‌نامه باید از طریق فراخوان عمومی شامل محورهای اولویت‌های شکلی و موضوعی و خلاصه ساز و کار ارزیابی تقاضاهای واصل شده و با اعطای فرصت‌های برابر به تمامی متقاضیان در سراسر کشور و رعایت قوانین و مقررات مربوط صورت گیرد.

ماده ۱۷- اعطای تسهیلات و حمایت‌های موضوع این آیین‌نامه به استثنای جزء (۴) بند (ث) ماده (۱۳) این آیین‌نامه به دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌ها، مؤسسات و سازمان‌های غیردولتی که به طور مستمر از محل بودجه عمومی کشور کمک دریافت می‌نمایند ممنوع است.

ماده ۱۸- به منظور ایجاد هماهنگی و اجتناب از ارایه حمایت‌ها و تسهیلات موازی و تداخل فعالیت‌ها، کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند تقاضای تسهیلات و حمایت‌های موضوع این آیین‌نامه را از طریق یک رسانه برخط اینترنتی که بدین منظور توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ایجاد گردیده است، دریافت نموده و مشخصات متقاضیان، نوع تسهیلات و حمایت‌های درخواستی و فرآیند و نتایج بررسی آن‌ها را در رسانه مورد اشاره منتشر نمایند.

ماده ۱۹- به استثنای مواردی که در قوانین بودجه سنواتی یا سایر قوانین جاری، احکامی برخلاف مقررات این آیین‌نامه وضع شده یا می‌شود، هرگونه حمایت از رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال و نیز حمایت از پدید آوردن، تهیه کردن، نشر و انتشار محتوای فرهنگی دیجیتال، از محل بودجه عمومی کشور، توسط دستگاه‌های اجرایی باید با رعایت ساز و کار و ضوابط مقرر در مواد (۱۶) تا (۲۱) این آیین‌نامه و ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی موضوع ماده (۲۲) این آیین‌نامه و تبصره ذیل آن صورت گیرد.

تبصره - مشوق‌ها و جوایز صادراتی و حمایت‌های صنعتی وزارتخانه‌های بازرگانی و صنایع و معادن از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۲۰- اعطای هر شکل حمایت، تعهد و پرداخت هر مبلغ برای خرید کالا و خدمات موضوع مواد (۲)، (۳) و (۴) این آیین‌نامه به اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد مجوز مربوط از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، توسط دستگاه‌های اجرایی ممنوع است. دارندگان مجوزهای موضوع مواد (۲)، (۳) و (۴) این آیین‌نامه از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی،

برای فعالیت در زمینه مجوز اخذ شده و همچنین بهره‌مندی از حمایت و یا فروش کالا و خدمات موضوع مجوز خود به دستگاه‌های اجرایی نیاز به اخذ مجوز، پروانه یا رتبه و یا احراز صلاحیت توسط مراجع دیگر ندارند.

تبصره - دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۷) این آیین‌نامه از لزوم اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای معاملات موضوع این ماده با سایر دستگاه‌های اجرایی مستثنی هستند.

ماده ۲۱- هر گونه خرید و یا حمایت از بسته‌های نرم‌افزاری رسانه‌ای یا نسخه‌ها یا حامل‌های دیجیتال حاوی آن‌ها توسط دستگاه‌های اجرایی، علاوه بر رعایت سایر قوانین و مقررات موضوعه، منوط به احراز ثبت نرم‌افزار مورد حمایت یا خریداری، وفق قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای - مصوب ۱۳۷۹- به نام فروشنده یا دریافت‌کننده حمایت است.

تبصره ۱- خرید نسخه‌های بسته‌های نرم‌افزاری ثبت شده از ناشرین دیجیتال و نیز نماینده فروش ناشرین یاد شده با رعایت سایر قوانین و مقررات موضوعه بلامانع است.

تبصره ۲- در مواردی که خرید یا حمایت از بسته‌های نرم‌افزاری در قالب سفارش یا حمایت از پدید آوردن یا تهیه آن‌ها صورت می‌گیرد، پرداخت حداکثر نیمی از مبلغ معامله یا حمایت، با اخذ تعهد و تضمین مناسب برای ارائه گواهی‌نامه ثبت نرم‌افزار بلامانع است.

ماده ۲۲- ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی این آیین‌نامه از جمله چگونگی ثبت رسانه‌های برخط اختصاصی، صدور، ابطال و تعلیق مجوز، ضوابط فعالیت دارندگان مجوزها و اعمال نظارت بر فعالیت‌ها، ضوابط ارائه خدمات یا محصولات برای فعالیت‌ها و واحدهایی که نیاز به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارند و همچنین محورها و اولویت‌های شکلی و موضوعی و ساز و کار ارزیابی تقاضای دریافت تسهیلات و حمایت‌ها، در چارچوب قوانین مربوط و احکام این آیین‌نامه با همکاری تشکل‌های صنفی

مربوط، توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا حسب مورد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه اجرایی ذی‌ربط تدوین و ابلاغ می‌گردد.

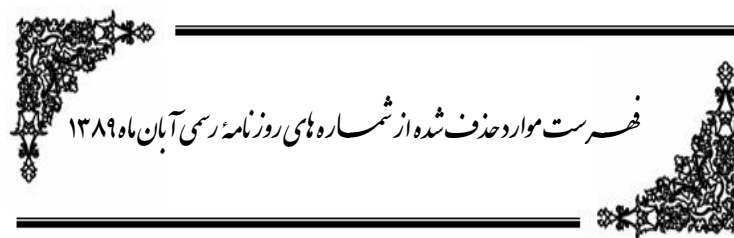
تبصره - اولویت‌ها و ساز و کارهای انتخاب محتوای فرهنگی مورد حمایت و چگونگی تعیین مبلغ و اعطای حمایت‌های موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه در کارگروهی که با عضویت نمایندگان وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی (رییس)، ارتباطات و فناوری اطلاعات، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه علمیه قم، مؤسسه مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی و تشکلهای صنفی ذی‌ربط تشکیل می‌گردد، تدوین و پس از ابلاغ وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اجرا می‌گردد.

ماده ۲۳- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد، در چارچوب قوانین موضوعه، برای ایجاد بخش‌های ویژه رسانه‌ها و فعالیتهای فرهنگی دیجیتال در پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد همکاری لازم را با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به عمل می‌آورند.

ماده ۲۴- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مکلف است، هر شش ماه یک بار گزارشی از اجرای این آیین‌نامه و نتایج آن به هیئت وزیران ارائه نماید.

(نقل از روزنامه رسمی شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵)

بخش پنجم:

توضیح:

به منظور حجیم شدن این ویژه نامه، متن آنچه با وظایف شغلی مخاطبین محترم ارتباط بیشتری دارد، درج و آنچه بی ارتباط یا کم ارتباط است را در این بخش فهرست وار ذکر کردیم. در صورت درخواست متن کامل هر یک از موارد حذف شده، سریعاً نسبت به ارسال آن برای متقاضی اقدام خواهد شد.

ردیف	مصوبات مجلس شورای اسلامی	روزنامه رسمی
۱	قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲
۲	نظریات رئیس مجلس شورای اسلامی موضوع صدر ماده واحده و تبصره (۴) الحاقی به « قانون نحوه اجراء اصول هشتاد و پنجم (۸۵) و یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران »	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲

ردیف	مصوبات هیأت وزیران	روزنامه رسمی
۱	اصلاح آیین نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات اداری	شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹
۲	اصلاح تبصره (۳) بند « ز » ماده (۳) آیین نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان	شماره ۱۹۱۴۲ مورخ ۱۳۸۹/۸/۲۵
۳	اصلاح تصویب نامه شماره ۴۱۷۱۶/ت/۵۳۴۴ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۸	شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵
۴	اصلاح تصویب نامه شماره ۱۶۲۷۸۶/ت/۴۳۶۲۳ مورخ ۱۳۸۸/۸/۱۶	شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹
۵	الحاق جزء « ش » به بند (۹) تصویب نامه در مورد برنامه جامع ملی ساماندهی امور جوانان	شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵
۶	الحاق یک تبصره به ماده (۲) آیین نامه بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۷	تصویب نامه در خصوص الحاق آقایان سید شمس الدین حسینی وزیر امور اقتصادی و دارایی، مصطفی محمدنجر وزیر کشور، حیدر مصلحی وزیر اطلاعات و محمود بهمنی رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به ترکیب کارگروه کنترل بازار	شماره ۱۹۱۴۲ مورخ ۱۳۸۹/۸/۲۵
۸	تصویب نامه در خصوص ایجاد بخش زیدآباد به مرکزیت شهر زیدآباد از ترکیب دهستانهای زیدآباد و محمودآباد سید در تابعیت شهرستان سیرجان در استان کرمان	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱

ردیف	مصوبات هیأت وزیران	روزنامه رسمی
۹	تصویب‌نامه در خصوص تبدیل روستای خومه‌زار از توابع دهستان آبکش یک بخش مرکزی شهرستان ممسنی در استان فارس به شهر	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۱۰	تصویب‌نامه در خصوص تبدیل روستای شاپورآباد از توابع دهستان شاپورآباد بخش حبیب‌آباد شهرستان برخوار و روستای موسی‌آباد مرکز دهستان موسی‌آباد از توابع بخش مرکزی شهرستان دهقان در استان اصفهان به شهر	شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹
۱۱	تصویب‌نامه در خصوص تبدیل روستای شول‌آباد سفلی مرکز بخش ززوماهرو از توابع شهرستان الیگودرز در استان لرستان به شهر	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۱۲	تصویب‌نامه در خصوص تبدیل روستای صالح مشطت مرکز بخش فتح‌المبین شهرستان شوش در استان خوزستان به شهر شماره ۱۶۸۴۱۸/ت/۴۴۲۱۹ک	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۱۳	تصویب‌نامه در خصوص تبدیل روستای فرون‌آباد مرکز دهستان فرون‌آباد از توابع بخش مرکزی شهرستان پاکدشت در استان تهران به شهر	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۱۴	تصویب‌نامه در خصوص تبدیل روستای مشراکه مرکز بخش مشراکه از توابع شهرستان رامشیر در استان خوزستان به شهر	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۱۵	تصویب‌نامه در خصوص تبدیل روستای هفت چشمه مرکز بخش کاکاوند شهرستان دلفان در استان لرستان به شهر	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۱۶	تصویب‌نامه در خصوص تعیین آقای جواد قناعت استاندار گلستان به عنوان نماینده ویژه رییس‌جمهور به منظور اتخاذ تصمیم برای رفع موانع، اختلافات و اتمام راه علی‌آباد - شاهرود از منطقه ابر	شماره ۱۹۱۴۰ مورخ ۱۳۸۹/۸/۲۳
۱۷	تصویب‌نامه در خصوص تعیین حد مجاز صدای موتورسیکلت‌های وارداتی مطابق با استاندارد اروپا	شماره ۱۹۱۴۰ مورخ ۱۳۸۹/۸/۲۳
۱۸	تصویب‌نامه در خصوص تعیین نرخ خدمات معاینه فنی مکانیزه خودروها	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۱۹	تصویب‌نامه در خصوص معافیت سود بازرگانی مربوط به ورود وسایل نقلیه ویژه حمل و نقل عمومی بار و مسافر روستایی شامل مینی‌بوس، ون، سواری و وانت	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱

ردیف	مصوبات هیأت وزیران	روزنامه رسمی
۲۰	تصویب نامه وزیران عضو کارگروه درخصوص اصلاح ماده (۵) دستورالعمل چگونگی تشکیل و نحوه اداره شورای عالی کار، تمدید و اصلاح ماده (۳) آیین نامه مستثنی شدن خدام و کارکنان بقاع متبرکه از شمول موادی از قانون کار	شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹

ردیف	مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی	روزنامه رسمی
۱	مصوبه «انتخاب تعدادی از اعضای پیوسته فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران»	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲
۲	مصوبه «تأیید انتخاب دو عضو حقیقی شورای فرهنگ عمومی»	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲
۳	مصوبه «تأیید انتخاب رئیس جهاد دانشگاهی»	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۴	مصوبه «تأیید انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی اردبیل»	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲
۵	مصوبه «تأیید انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی زاهدان»	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲
۶	مصوبه «تأیید انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی و بهداشتی شهید بهشتی»	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱
۷	مصوبه «تأیید انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی هرمزگان»	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲
۸	مصوبه «تأیید انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی همدان»	شماره ۱۹۱۳۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۲
۹	مصوبه «تأیید انتخاب رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی و بهداشتی مازندران»	شماره ۱۹۱۲۱ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱

ردیف	مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری	روزنامه رسمی
۱	تنفیذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در مورد طرح جامع شهر اوز	شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵

ردیف	مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری	روزنامه رسمی
۲	تنفیذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص طرح جامع شهر تودشک	شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹
۳	تنفیذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در مورد طرح جامع شهر حسن‌آباد	شماره ۱۹۱۲۵ مورخ ۱۳۸۹/۸/۵
۴	تنفیذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص طرح جامع شهر نگور	شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹
۵	مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در خصوص واگذاری وظایف نهاد مطالعات برنامه‌ریزی و توسعه شهری تهران به شهرداری تهران	شماره ۱۹۱۳۷ مورخ ۱۳۸۹/۸/۱۹

ردیف	گوناگون	روزنامه رسمی
۱	دستورالعمل تشویق اعضای هیأت مدیره شرکت‌های واگذار شده	شماره ۱۹۱۴۲ مورخ ۱۳۸۹/۸/۲۵
۲	اصلاح تصویب‌نامه شماره ۱۷۶۴۶۴/ت۴۵۵۴۷-ه مورخ ۱۳۸۹/۸/۸	شماره ۱۹۱۴۲ مورخ ۱۳۸۹/۸/۲۵

نظرخواهی (مربوط به شماره آبان ماه ۱۳۸۹)

به استحضار قضات محترم می‌رساند معاونت آموزش و تحقیقات قوه قضائیه در راستای ارتقای سطح آگاهی مخاطبین از قوانین و مقررات و ایجاد سرعت و سهولت در این امر، هر ماه قوانین و مقرراتی را که به نحوی در امر قضاوت مورد نیاز است، به صورت ویژه نامه منتشر می‌کند. برای استفاده از نظرات شما عزیزان انتظار دارد پاسخ پرسش‌های زیر را به یکی از سه طریق زیر منعکس فرمایید:

الف: تهران، خیابان حافظ، نیش خیابان سمیه، ساختمان شماره سه قوه قضائیه، معاونت آموزش و تحقیقات، اداره کل برنامه ریزی و تدوین متون آموزشی

ب: پست الکترونیکی Tadvin_Motoon@Yahoo.Com

ج: نمابر ۸۸۹۱۹۴۱۸ - ۰۲۱

۱- این ماهنامه تا چه میزان نیاز شما را در خصوص اطلاع یابی از قوانین و مقررات جدید تأمین می‌کند؟

خیلی کم ☐ کم ☐ متوسط ☐ زیاد ☐ خیلی زیاد ☐

۲- در این شماره به نظر شما کدامیک از مطالب زائد است و باید جزء موارد حذف شده قید شود؟

.....
.....

۳- نظر شما راجع به تعداد استفتائات قضائی و نظریات مشورتی چیست؟

.....
.....

۴- لطفاً نظرتان را نسبت به دسته بندی و تبویب (چیدمان) مطالب مشروحاً اعلام داشته و مشخص فرمایید چه تغییری را لازم می‌دانید.

.....
.....

۵- کدامیک از روش های ذیل را جهت دریافت ویژه نامه ترجیح می‌دهید؟

دریافت نسخه چاپی ☐ دریافت نسخه الکترونیکی از طریق ایمیل ☐

دریافت نسخه الکترونیکی از طریق پایگاه اطلاع رسانی معاونت آموزش و تحقیقات ☐

۶- تاکنون چند شماره این ویژه نامه را دریافت کرده اید؟

همه شمارهها ☐ هیچ کدام از شمارهها ☐

برخی شمارهها ☐ با ذکر تعداد و شماره.....

۷- چنانچه انتقاد یا پیشنهادی در خصوص بهبود این ویژه نامه دارید، مرقوم فرمایید.

.....
.....

۸- در صورت تمایل نام و شماره تلفن خود را مرقوم دارید.

.....
.....

فرم درخواست اشتراک ویژه نامه قوانین و مقررات

نام:..... نام خانوادگی:..... شماره پرسنلی:.....

سمت قضایی مطابق ابلاغ:.....

تلفن ثابت:..... تلفن همراه:.....

نشانی دقیق: (با ذکر استان و شهرستان).....

کد پستی:..... محل خدمت:.....

نشانی پست الکترونیکی (در صورت داشتن):.....

امضاء